БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 153 (19.529) ● 1986 йил 2 июль, чоршанба ● Баҳоси 3 тийин.

М. С. ГОРБАЧЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

ВАРШАВА, 1 июль. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партиясининг X съездидаги КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев бугун Варшавадан Москвага жўнаб кетди.

Пойтахт аэропортида М. С. Горбачевни ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси В. Ярузельский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари З. Месснер, Ю. Чирек, партия ва Польша давлатининг бошқа раҳбар арбоблари кузатиб қолдилар.

Аэропортда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Яковлев ва ПБИП X съездидаги КПСС делегациясининг бошқа аъзолари ҳам бор эдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида ПХРнинг СССРдаги элчиси В. Наторф бор. эди.

Болалар М. С. Горбачевга гулдасталар тақдим этишди.

* * *

Москвадаги Внуково аэродромида М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар П. Н. Демичев, В. И. Долгих, С. Л. Соколов, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, В. П. Никонов, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг раиси И. В. Капитонов, бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида ПХРнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили А. Пшигоньски бор эди.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети КПСС XXVII съездининг маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш борасидаги йўл-йўриқларини рўёбга чиқаришни, ўн иккинчи беш йилликдаёқ мана шу муҳим йўналишда ҳал қилувчи бурилишни амалга оширишни иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетларининг, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, министрликлар ва идораларнинг, касаба союз ва комсомол органларининг, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг энг муҳим амалий вазифаси, деб ҳисоблайдилар. Маҳсулотнинг ва бажарилаётган ишларнинг сифатини ошириш умумпартия, умумдавлат, умумхалқ иши, узоқ муддатли, беш йиллик ва йиллик планларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга оширишда марказий бўғин, доимий эътибор бериш ва контрол қилиш соҳаси, ҳар бир меҳнат. коллективининг фаолиятига баҳо беришда асосий омил бўлиб қолиши керак.

Қарорда маҳсулотнинг техникавий даражаси ҳамда сифатини оширишга қаратилган ташкилий, иқтисодий ва ҳуқуқий тадбирлар комплекси белгиланган.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, лойиҳачилар, илмий-тадқиқот, лойиҳа-конструкторлик, лойиҳа-технология ташкилотлари ҳамда бошқа ташкилотлар машина ва ускуналарни ҳамда технология жараёнларини яратиш ёки тубдан модернизациялаш чоғида техникавий даража ва сифатга нисбатан перспектив талаблар рўёбга чиқарилиши учун батамом жавобгар бўладилар, бош конструкторлар эса ана шу кўрсаткичлар учун шахсан жавобгар бўладилар.

Бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларига автомат лойиҳалаш, модел яратиш, бадиий конструкциялаш ҳамда саноат буюмлари ва халқ истеъмол молларининг янги намуналарини ишлаб чиқишнинг бошқа илғор методларини кенг жорий этишни, маҳсулотнинг ҳар томонлама синовларини мажбурий тартибда ўтказишни, лаборатория-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик базаси ривожлантирилишини таъминлаш таклиф этилди.

СССР Фан ва техника давлат комитетига, СССР Фанлар академияси, СССР Ихтиро ва кашфиёт ишлари давлат комитети министрликлар ва идоралар билан биргаликда 1986—1987 йилларда мамлакатда лойиҳачиларни Ватан ҳамда чет эл фани ва техникасининг энг янги ютуқлари ва уларни ривожлантириш тенденциялари тўғрисидаги зарур маълумотлар билан таъминлаш учун самарали ахборот системасини яратиш топширилди.

Маҳсулот сифатига баҳо бериш чоғида жаҳон миқёсида эришилган даража тўғрисидаги ахборотнинг нотўғрилиги учун мансабдор шахсларнинг моддий ва маъмурий жавобгарлигини белгилаб қўйиш зарур, деб топилди. СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети билан СССР Юстиция министрлигига ушбу масала юзасидан тегишли таклифларни ишлаб чиқиш топширилди.

Пировард маҳсулотни яратувчиларга материаллар ва бутловчи буюмларнинг лойиҳачилари учун шу маҳсулотнинг техникавий даражаси, ресурси, пишиқлиги, сифати ва синаб кўриш шартлари юзасидан мажбурий топшириқлар белгилаш ҳуқуқи берилди.

Илмий-тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюролари раҳбарларининг диққат-эътибори илмий ходимларга, констуркторлар ва технологларга мураккаб ҳамда масъулиятли ишларни бажарганликлари учун устама ҳақ белгилаш борасида ўзларига бериб қўйилган ҳуқуқлардан тўлиқроқ фойдаланиш зарурлигига қаратилди. Ана шу устама ҳақ миқдорини белгилаш чоғида биринчи навбатда олий сифат категорияси бўйича аттестация қилинган маҳсулот ҳисобга олинсин.

Ғоят муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган лойиҳалар авторларининг маънавий манфаатдорлигини ва жамоатчилик томонидан эътироф этилишини кучайтириш мақсадида маҳсулотнинг принципиал янги турларига ва технология жараёнларига уларнинг номларини беришга қарор қилинди.

Министрликлар ва идораларга 1986—1990 йилларда ва 2000 йилгача бўлган даврда маҳсулот сифатини ҳамда пишиқ-пухталигини ошириш юзасидан тармоқ илмий-техникавий программаларини ишлаб чиқиш топширилди. Шу программаларда:

буюмлар техникавий даражаси ва сифати кўрсаткичларини прогноз қилиш; сифат ва пухталик проблемалари юзасидан фундаментал ҳамда амалий тадқиқотларни ривожлантириш; ишлаб чиқаришни метрология жиҳатидан таъминлаш даражасини ошириш; синаш, диагностика ва стенд асбоб-ускуналарини яратиш; ишлаб чиқаришни ташкил этишга, машина-ускуна ва асбобларга, контрол ва ўлчов воситаларига нисбатан оширилган талаблар қўйиш кўзда тутилсин.

Бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг меҳнат коллективлари олдига истиқболли конструкторлик ечимлари ва технология жараёнларини, энг янги материалларни ишлаб чиқаришда ўзлаштиришни, фан-техника ютуқларининг кенг жорий этилишини анча жадаллаштириш вазифаси қўйилди.

СССР Фан ва техника давлат комитетига министрликлар ва идоралар билан биргаликда Украина ССР Фанлар академияси Е. О. Патон номидаги электр пайвандлаш институтининг, Оғир ва транспорт машинасозлиги министрлигига қарашли «Уралмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг, Химия ва нефть машинасозлиги министрлигига қарашли Бутуниттифоқ «Криотехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг ҳамда ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини оширишда ва юқори сифатли замонавий маҳсулот ишлаб чиқаришда салмоқли натижаларга эришган бошқа бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг иш тажрибасини умумлаштириб, оммалаштириш вазифаси топширилди.

Министрликлар, идоралар, бирлашмалар ва корхоналар раҳбарларининг алоҳида диққат-эътибори технология жараёнларини бошқариш ва контрол қилиш автомат системаларини кенг жорий этишга, асбоблар ва технология ускуналарининг

(Давоми учинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи сессияси шу йил 4 июль куни эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи сессиясига келаётган депутатлар 3 июль куни эрталаб соат 10 дан 19 гача Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биносида рўйхатга олинадилар.

Варшава ишчилари билан самимий учрашувлар

ВАРШАВА, 1 июль. (ТАСС махсус мухбирлари). ПБИП X съезди ишида иштирок этаётган КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги КПСС делегацияси бугун ПБИП Марказий Комитети Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгаши Раиси В. Ярузельский билан биргаликда Польша пойтахтидаги энг йирик замонавий корхоналардан бири — К. Сверчевский номли аниқ ўлчов аппаратлари заводига борди. Бу корхона Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг узоқ муддатга мўлжалланган икки томонлама иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлиги негизида ва социалистик ҳамдўстлик давлатларининг асримиз охиригача мўлжаллаб тузилган илмий-техникавий тараққиёт Комплекс программасида ишлаб чиқариш кооператив алоқаларини чуқурлаштиришда актив иштирок этмоқда.

Меҳнат коллективи иккала партия раҳбарларини шоду хуррамлик билан кутиб олди. Завод дарвозаси олдида уларни ПБИП Варшава комитетининг, завод дирекцияси, партия комитети ва жамоат ташкилотларининг вакиллари табрикладилар.

М. С. Горбачев ва В. Ярузельский заводга номи қўйилган таниқли ҳарбий арбоб К. Сверчевский ҳайкали пойига гуллар қўйдилар. Корхонанинг партия-хўжалик активлари билан учрашув бўлиб ўтди. Заводнинг бош директори, бошқа раҳбарлари коллективнинг меҳнат фаолияти, партия комитети ва жамоат ташкилотларининг иши тўғрисида сўзлаб бердилар. Бу машҳур коллектив металл қирқиш асбоблари ва ўлчов приборлари тайёрламоқда. Шу беш йилликда корхона ишлаб чиқаришини модернизация қилиш, тайёрланаётган махсулотлар турини батамом янгилаш, ишлаб чиқаришни кенг кўламда автоматлаштириш ва механизациялаш режалаштирилган.

Заводнинг совет корхоналари билан ҳамкорлиги самарали ривожланиб бормоқда. Ўтган йили бу корхонанинг Совет Иттифоқига экспорти 90 миллион злотийдан ҳам ортиб кетди. Партия анжумани шарафига социалистик мусобақада қатнашган коллектив ишлаб чиқариш фаолиятининг янги марраларига чиқди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Варшавадаги корхона ва Москвадаги «Калибр» заводи ўртасидаги самарали ҳамкорлик тўғрисида ҳикоя қилувчи кўргазмани кўздан кечирдилар. Қарийб чорак асрдан бери бу корхоналар ишлаб чиқариш соҳасида яқиндан ҳамкорлик қилмоқдалар. Яқинда бу турдош корхоналарнинг шу беш йилликдаги ҳамкорлик планига имзо чекилди. Бу планга кўра электрон — ўлчов ускуналарининг янги авлодини биргаликда ишлаб чиқишга киришиш мўлжалланган. «Калибр» тажрибасига эргашиб Варшавадаги корхонада бригада пудрати жорий этилди. Ўн битта шундай бригада ҳозир янгичасига ишламоқда. Янги методнинг жорий этилиши туфайли меҳнат унумдорлиги 20 процентдан кўпроқ ортди. Кўпгина бригадалар КПСС XXVII съезди ва ПБИПнинг X съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишладилар. М. С. Горбачев, В. Ярузельский, КПСС делегациясининг аъзолари завод цехларида бўлиб, ишчилар билан самимий суҳбатлашдилар.

Корхонада 35 йилдан кўпроқ ишлаётган ўлчов асбоблари цехи силлиқловчиси Я. Швибяк билан суҳбатда КПСС делегациясининг бошлиғи корхона ишчиларининг меҳнат ва турмуш шароитлари билан қизиқди. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ишчи С. Вишневский билан суҳбати меҳнат унумдорлигини ошириш масалаларига тааллуқли бўлди. Бригадир В. Матвечук корхонада совет ишчиларининг ибрати асосида бригада пудрати кенг жорий этилаётгани ҳақида гапириб берди.

М. С. Горбачев тажрибали ишчи И. Станьчак тайёрлаётган маҳсулотни кўздан кечириб унинг аъло сифатини таъкидлаб ўтди. И. Станьчак билан суҳбат чоғида у ҳозирги ишчи илгариги ишчи эмаслигини қайд этиб ўтди. Ҳозирги ишчи— юқори маълумотли, малакали кишидир. Унга кўпроқ ишониш, унинг фикрига қулоқ солиш керак.

Цехларни айланиб чиқишганидан кейин ишчи Е. Афанасиев коллектив номидан КПСС делегацияси бошлиғига аниқ ўлчов асбоблари намуналари тўпламини совға қилди.

Польша — Совет дўстлиги митинги бўлди. Бу митинг Польша — Совет дўстлигининг ҳаяжонлантирувчи намойишига айланиб кетди. Митингда завод партия — хўжалик активларининг, шунингдек революцион ва меҳнат анъаналари билан машҳур бўлган Варшавадаги Воля райони меҳнат коллективларининг неча юзлаб вакиллари иштирок этдилар.

Завод партия комитетининг секретари Е. Каня митингни очиб, иккала партия раҳбарларини, КПСС делегацияси аъзоларини чин кўнгилдан табриклади. У Польша коммунистлари, ПХРнинг ишчилар синфи бундан буён ҳам Совет Иттифоқи билан қардошлик ва дўстликни, ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлайдилар, деб таъкидлаб ўтди.

Ишчи С. Потоцкий ўз нутқида СССР ва ПХР ўртасидаги самарали ҳамкорликнинг яхши анъаналарини қайд қилиб ўтди. Корхонамизнинг «Калибр» заводи билан ҳамиша кенгайиб бораётган алоқалари ана шу ҳамкорликнинг ёрқин тимсолидир. Ёш бригадир А. Сконецкая Польша ёшлари Совет Иттифоқининг тинчлик сиёсатини ва амалий ташаббусларини актив қўллаб - қувватлаётганликларини уқтириб ўтди. Биз ҳам совет ёшлари каби тинчликда яшаш ва ишлашни истаймиз, деди у.

ПБИП Варшава комитетининг биринчи секретари Я. Кубасевич ва завод ишчиси В. Блажеевский М. С. Горбачевга Варшаванинг эсдалик медалини топширдилар.

М. С. Горбачев нутқи самимият билан кутиб олиниб, катта диққат-эътибор билан тингланди, қайта-қайта узоқ давом этган қарсаклар билан бўлиниб турди.

ВАРШАВА. Суратда: асбоб созлик заводини бориб кўриш пайти.

(ТАСС—ЎзТАГ телефотоси).

М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Самимий кутиб олганлигингиз учун катта раҳмат.

Мана шундай дўстона вазиятда сизларга, барча варшаваликларга, Польшанинг ишчилар синфи ва меҳнаткаш халқига мамлакатимиз меҳнаткашларидан, совет халқидан қизғин салом топшириш менга, айниқса, қувончлидир.

Сизларнинг ишлаб чиқаришдаги ишларингиз қандай бораётганлигини ўз кўзимиз билан кўриш, поляк ишчилар синфи нималар билан банд эканлигини ҳис қилиш делегациямизга маъроқли ва фойдали бўлди. Мамлакат проблемалари меҳнат коллективининг ҳаётида қандай акс этаётганлигини билишни ҳам истардик.

Афсуски, сизлар билан танишув қисқа бўлди, суҳбатлар йўл-йўлакай ўтказилди, деса бўлади. Лекин бизнинг умумий таассуротимиз тўғрисида гапирадиган бўлсак, шубҳасиз, у жуда ёқимлидир. Сверчевский номли завод—илғор корхона эканлиги, бу ерда техника тараққиётининг қадрига етадиган, ўз ишига ҳалол муносабатда бўлаётган фикр юритувчи ва малакали кишилар ишлашаётганлиги кўриниб турибди.

Бу — яхши жиҳатлар тўғрисидаги гаплар. Ўз камчиликларингизни эса сизлар бошқа ҳар қандай кишига қараганда яхшироқ биласизлар. Улардан халос бўлиш учун ҳаракат қилаяпсиз, албатта. Белгиланган режаларни рўёбга чиқаришингизни, завод шарафини юқори кўтаришингизни астойдил тилаймиз. Шундай ҳам заводингизнинг шуҳрати баланд. Бироқ бир жойда тураверишга, шуҳратга маҳлиё бўлаверишга ярамайди. Кимки, тўхтаб қолса эртами ёки кечми инқирозга учраш хавфи остида қолади.

Биз Польша Бирлашган ишчи партияси X съездининг ишида қатнашиб, поляк коммунистлари истиқболга комил ишонч билан назар ташлашаётганлигига қаноат ҳосил қила олдик. ПБИП Марказий Комитетининг ўртоқ В. Ярузельский қилган докладида, партия Программасининг лойиҳасида халқ ҳокимияти йиллари мобайнида вужудга келтирилган йирик ишлаб чиқариш ва фан-техника потенциалидан самарали фойдаланиш йўллари белгиланган. Сизларда проблемалар, анча мураккаб проблемалар ҳали кўп, албатта. Худди мана шулар ҳақида съездда рўйи-рост, очиқ-ойдин гаплашиб олинмоқда. Бу гапларни эшитганингда ғоят мамнун бўласан, киши. Ўз кучларига ишонган кишиларгина ҳал этилмаган проблемалар ҳақида шундай гапиришлари мумкин.

(Давоми иккинчи бетда).

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

ВАРШАВА. Суратда: М. С. Горбачевнинг В. Ярузельский билан учрашув пайти.

(ТАСС—ЎзТАГ телефотоси).

1 июль куни Варшавада КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси В. Ярузельский билан учрашди.

М. С. Горбачев В. Ярузельскийни Польша Бирлашган ишчи партиясининг X съезди иши муваффақиятли бошланганлиги билан самимий табриклади ва поляк коммунистлари олий анжуманининг қарорлари ПБИПнинг жанговарлик қобилиятини ва жамиятдаги обрў-эътиборини янада мустаҳкамлашга, Польшанинг социал ва иқтисодий жиҳатдан муваффақиятли ривожланишига, СССР билан ПХР ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб ишонч билдирди.

В. Ярузельский КПСС-нинг мўътабар делегацияси съезд ишида қатнашаётганлиги иккала партия ва халқ ўртасида вужудга келган муносабатларнинг қардошлик характерини, Совет—Польша иттифоқининг мустаҳкамлигини акс эттирди, деб таъкидлади. У партия тарихида биринчи Программани қабул қилар экан, танглик даври оқибатларини узил-кесил бартараф этиш, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида мамлакатнинг янги марраларга силжиши йўлларини белгилаб берадиган ПБИП X съездининг жуда муҳим характерини уқтириб ўтди.

Иккала партиянинг раҳбарлари Совет—Польша ҳамкорлиги қандай давом этаётганлиги ва унинг натижалари тўғрисида фикрлашиб олдилар. Социалистик интернационализм, тенг ҳуқуқлилик ва ўртоқларча ўзаро ёрдам принципларига асосланган Совет—Польша дўстлиги замон синовидан тўла-тўкис ўтганлиги мамнуният билан қайд этилди. Фашизмга қарши, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун биргаликдаги курашда шу дўстликнинг негизларини яратган, урушдан кейинги йилларда қўлни-қўлга бериб янги ҳаёт қурган иккала мамлакат коммунистларининг кекса авлодлари улар қолдирган бебаҳо мерос сақлаб қолинишига ва мустаҳкамланишига ишончлари комил бўлаверсин.

Иқтисодий ҳамкорлик масалаларини кўриб чиқиш пайтида СССР билан ПХР ҳукуматлари, план органлари, министрликлари ва идоралари кейинги вақтларда машинасозликдаги ва ишлаб чиқаришнинг бошқа бир қанча муҳим тармоқларидаги кооперация ва ихтисослашувни чуқурлаштириш манфаатларини кўзлаб катта иш қилганликлари қайд этилди. Шу беш йилликда иқтисодий ҳамкорликнинг умумий ҳажми анча ортади, бунинг иккала мамлакат халқ хўжалиги учун келтирадиган самараси ҳам шунга мувофиқ равишда кўпаяди.

Шу билан бирга ҳали бу соҳа замиридаги имкониятлардан фойдаланиш борасида келгусида катта иш қилиниши керак. Аввало социалистик иқтисодий интеграциянинг янада юқори формаларига — корхоналар ва бирлашмалар ўртасида бевосита ўзаро фойдали алоқалар ўрнатишга, биргаликдаги фирмалар, илмий-тадқиқот ва тажриба - конструкторлик коллективларини тузишга ўтиш масаласи кун тартибида турибди. М. С. Горбачев билан В. Ярузельский бу соҳадаги бир қанча конкрет таклифларни кўриб чиқиб, шу таклифларни амалга ошириш ҳақида давлат органларига топшириқ бериш ва бу муҳим ишни партия контроли остига олиш ҳақида шартлашиб олдилар.

Қардош мамлакатлар социалистик ижтимоий тузумнинг ижодий имкониятини иложи борича тўлиқроқ намоён этишга интилаётган ҳозирги шароитда иқтисодий, социал ва сиёсий ривожланиш тажрибасини мунтазам баҳам кўриш алоҳида аҳамият касб этишини суҳбат қатнашчилари таъкидлаб ўтишди. Пртия ва давлат алоқаларини, идеология соҳасидаги ҳамкорликни, маданият бойликларини баҳам кўришни, одамлар ўртасидаги бевосита мулоқотни ҳар томонлама кенгайтириш, оммавий ахборот воситалари қардош халқларни бир-бирининг ишлари ва проблемалари билан батафсилроқ таништиришлари учун шароит яратиш муҳимдир.

Суҳбат чоғида ҳозирги халқаро вазиятга катта эътибор берилди. Жаҳон тараққиётининг ҳозирги даврига ва тенденцияларига КПСС XXVII съезди ва ПБИП X съезди материалларида берилган принципиал баҳолар бир-бирига мувофиқлиги таъкидланди.

Ҳозирги пайтда Европа ва жаҳон сиёсатида энг ҳал қилувчи ва масъулиятли босқичлардан бири бошланмоқда. Совет Иттифоқи, Польшанинг ва Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа социалистик давлатларнинг ядровий, химиявий ва оддий қуроллар бутун комплекси хусусидаги таклифлари ҳарбий аслаҳахоналарни кўпайтиришни тўхтатиш, воқеаларнинг ривожини тинчлик, хавфсизлик ва халқаро ҳамкорлик сари тубдан буриб юбориш учун реал имконият яратади. Бу таклифларнинг амалга оширилишидан нақадар катта манфаат кўрилса, башарти, уларни амалга оширишга муваффақ бўлинмаган тақдирда кўриладиган талофотлар ҳам шу қадар катта бўлади. Халқлар олдидаги ўз масъулиятини ҳақиқатан ҳам англайдиган барча сиёсий арбоблар ва оқимларнинг бурчи инсониятнинг XXI асрга келажакка ишонч билан қадам қўйиши учун имкони бўлган ҳамма ишни қилишдан иборат.

Суҳбат қатнашчилари бошқа ҳамма қардош партиялар билан, халқаро кескинлик кучайишига қарши, қуролсизланиш сари реал қадамлар қўйиш учун ҳаракат қилаётган сиёсий ташкилотлар ва оммавий ҳаракатлар билан биргаликда актив баҳамжиҳат иш кўришга КПСС билан ПБИП азму қарор берганлигини изҳор этдилар.

Учрашув чуқур ҳамжиҳатлик, самимийлик ва дўстлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ВАРШАВА ИШЧИЛАРИ БИЛАН САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

(Боши биринчи бетда).

Аминмизки, қийин давр бартараф этилади, поляк ишчилар синфи, поляк халқи ўз ватанини иқтисодий ва социал тараққиётнинг янги марраларига кўтара оладилар! Азиз ўртоқлар, биз сизларга астойдил шундай қилишингизни тилаймиз!

Мамлакатларимиз манфаати битта. Турли шароит ва миқёсларга қарамай бизнинг ривожланиш стратегиямиз муштаракдир. Социалистик иқтисодий ривожланиш, фан-техника революцияси ютуқларини эгаллаш, халқларимиз дадил танлаб олган социалистик турмуш [illegible]

Бизнинг съездимиздан кейин оз вақт — саноқли ойлар ўтди. [illegible]

[illegible] рио, социал адолатни яна ҳам изчилроқ қарор топтираверамиз, ўзгалар меҳнати ҳисобига яшашни истовчи кимсаларга қарши қатъий курашаверамиз.

Биз қабул қилган беш йиллик план фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ҳисобига совет экономикасини яна ҳам жўшқинлаштириб юборишга қаратилган. Хўжаликни реконструкция қилиш совет халқининг меҳнат ва турмуш шароитларини анча яхшилаш имконини беради.

Биз социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан [illegible]

[illegible] поляк халқига мумкин қадар оғирроқ зиён етказишга уринган ва Польша учун оғир бўлган даврда дўстлигимизнинг кучи яққол намоён бўлди.

Умуман, Совет — Польша дўстлигининг пойдевори мустаҳкам. Умумий ўтмишдан чиқариладиган энг муҳим хулоса биз қўшни халқлар, қардош халқлар бир-биримизнинг манфаатларимизга ҳурмат билан муносабатда бўлишимизни, кенгроқ ва мустаҳкамроқ баҳамжиҳат ҳаракат қилишимиз кераклигини равшан тушунишдан иборатдир. Таъбир жоиз бўлса, мен дўстлигимизни ерга чуқур илдиз отган дарахтга ўхшатаман. Гарчи, бу дарахт мўл ҳосил бераётган бўлса-да, у иккала халқимизга бундан ҳам кўпроқ мева туҳфа этиши учун уни меҳр билан парвариш қилиш керак.

Ҳозир Совет — Польша дўстлиги муносабатларимизнинг ич-ичига сингиб кетган. Мен ҳис-туйғу, маънавий турмуш соҳасинигина назарда тутаётганим йўқ. Пушкин ва Чайковскийни Польшада, Мицкевич ва Шопенни бизнинг мамлакатимизда билиб, севишлари жуда муҳим, албатта. Зелена Гурада поляк ёшлари йил сайин совет қўшиғи байрамини ўтказаётганликлари, бизда эса поляк ижрочиларини юксак қадрлаётганликлари яхши. Буларнинг ҳаммаси халқларнинг бир-бирларини яхшироқ тушуниб олишларига имкон беради. Маънавий мулоқотсиз чинакам дўстлик бўлмайди.

Лекин ишнинг моддий томони ҳам, экономика соҳасида баҳамжиҳат ҳаракат қилиш ҳам жуда муҳимдир. Бунда ҳам зўр таассурот қолдирадиган натижаларга эришилган.

СССРнинг кўмаги билан поляклар диёрида қад кўтарган объектлар ва корхоналарнинг ўзидагина ҳозир урушдан аввалги Польшадагига қараганда ўн баравар кўп чўян ва етти баравар кўп пўлат қуйилмоқда. СССР билан савдо алоқалари мамлакатингизнинг нефтга бўлган эҳтиёжининг 95 процентини, табиий газга бўлган эҳтиёжининг 100 процентини, пахтага бўлган эҳтиёжининг 75 процентини таъминлаб турибди. Польша саноатининг янги тармоқлари — кемасозлик, авиасозлик, станоксозлик совет техника ҳужжатлари асосида вужудга келтирилган.

Сизларнинг мамлакатингиз билан алоқалар биз учун ҳам жуда муҳим. Шуни айтиш кифояки, Совет Иттифоқи четдан олаётган қурилиш-йўл машиналарининг 40 проценти, сульфат кислота заводлари учун машина-ускуналарнинг амалда 100 проценти Польшада ишлаб чиқарилган. Биз урушдан кейинги вақт мобайнида Польшадан бутун бир флотни — ҳар хил вазифалар учун мўлжалланган 800 тадан кўпроқ денгиз кемасини сотиб олдик.

Мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни бундан буён ҳам кенгайтириш, ишлаб чиқариш ва илмий-техника кооперациясидан кенгроқ фойдаланиш учун катта имкониятлар мавжуд. Ўз-ўзидан равшанки, бунинг учун тегишли шарт-шароитлар бўлиши керак. Олий даражадаги ўртоқларча ҳамжиҳатлик муҳим аҳамиятга эга. Партияларимиз Марказий Комитетлари иккала мамлакатнинг давлат муассасалари ва жамоат ташкилотлари алоқаларини ривожлантириш учун энг кўп даражадаги қулай вазиятни вужудга келтиришга эришиш борасида катта ишларни олиб бормоқдалар.

Аммо пировард натижада барча режалар ва ташаббусларнинг муваффақияти бевосита корхоналарда, қурилишларда, меҳнат коллективларида ҳал бўлади. Баҳамжиҳат ҳаракатимизнинг моддийлашган натижаси шу ерда ва фақат шу ерда намоён бўлади, дейиш мумкин.

Шу боисдан ҳам сизларнинг заводингизда совет ишчиларининг ташаббуси билан бунёдга келган бригада пудрати қўлланила бошланганини билиш қувончли бўлди. Бу — меҳнатни ташкил этишнинг социалистик методларидан биридир, бу метод ишчиларга ўзларини корхонанинг эгалари деб ҳис этиш имконини беради. Бу нарса меҳнат унумдорлигини жиддий равишда ошириш, иш ҳақини кўпайтириш имконини берганини эшитиб, мамнун бўлдик. Ўз навбатида Москвадаги «Калибр» заводининг ходимлари маҳсулот сифатини ошириш борасида сизларнинг тажрибангиздан ўзлари учун кўпгина фойдали хулоса чиқариб олдилар.

Ҳозир Сверчевский номли ва «Калибр» заводларининг базасида биринчи Совет — Польша илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси тузилмоқда. Бу катта аҳамиятга молик ишдир. Сизлар ҳам, москвалик ҳамкасбларингиз ҳам ишни бошқалар ҳам сизларга эргашадиган даражада олиб боришингизга умид қиламиз.

Шу нарса ҳаммага маълумки, умумий ишга қанча кўп куч ва маблағ қўшилса, ундан наф ҳам шунчалик кўп олинади. Биз ўртоқ В. Ярузельский, бошқа қардош давлатларнинг раҳбарлари билан биргаликда 2000 йилгача мўлжалланган фан-техника тараққиёти Комплекс программасини имзоладик. Шу программа реал воқеликка айланиши учун илғор алоқа формаларини зўр ғайрат билан излаб топиш ва ривожлантириш, шу жумладан корхоналар билан илмий муассасалар ўртасида бевосита ишлаб чиқариш алоқалари ўрнатиш керак. Бу йўлда дадил ва кенг кўламда ҳаракат қилиш лозим. Мен бу ҳақда кеча съездда гапирган эдим, бу ерда ҳам гапиряпман. Чунки ҳозир мамлакатларимиз учун бундан ҳам муҳим, муштарак иш йўқ.

Шуни тўппа-тўғри айтиш керакки, интеграцияга тааллуқли баъзи нарсаларда капиталистик мамлакатлар илгарилаб кетишга муваффақ бўлишди. Биз бирон нарсани ўрганишдан ўзимизни четга олган эмасмиз ва четга олаётганимиз ҳам йўқ. Лекин нусха кўчириш, шунчаки ўзлаштириб олиш билан ҳам ўралашиб қолмаймиз. Ғарбдаги интеграция бирмунча заиф давлатларнинг суверенитетини, миллий мустақиллигини кўпинча камситади, унинг иқтисодий самарадорлигига эса кўп жиҳатдан ишчи инсонни эксплуатация қилишни кучайтириш ҳисобига эришилади.

Биз интеграция жараёнларини жадаллаштирар эканмиз, ўзимизнинг социалистик йўлимиздан боришимиз, ўз социалистик мақсадларимизни кўришимиз шарт. Будапештда қардош мамлакатларнинг раҳбарлари кўп томонлама ҳамкорликнинг аҳволини муҳокама қилдилар ва ана шу ғоят муҳим ишга доимо зўр эътибор бериб бориш тўғрисида келишиб олдилар. Аминмизки, умумий манфаатдорлик социалистик иқтисодий интеграциянинг бутун жараёнига янги маром ва суръат бахш этадиган қарорларни топиш имконини беради.

Ўртоқлар! Тинчлик сақланиб қолган тақдирдагина бизнинг барча режаларимиз, ташаббусларимиз, орзу-умидларимиз бирон нарсага арзийдиган бўлади. Бошқа бир нарса ҳам тўғри: улар қанчалик тез ва яхшироқ бажарилса халқларимизнинг революцион ғалабалари шунчалик мустаҳкам, ядровий хавф-хатар йўлига солинган ғов ишончлироқ бўлади.

Совет Россияси ўзи мавжуд бўлган дастлабки кунданоқ урушларсиз ва қурол-яроғларсиз дунё учун курашиб келмоқда. Лекин ўша пайтда кўпчилик бундай революцион ғояни хом хаёл, деб ҳисоблаган эди. Сиёсий тафаккур қўпол кучга асосланган ибтидоий қонунлар, ҳарбий куч-қудратга сажда қилиш билан мутлақо бўғиб қўйилган эди.

Вайронагарчилик келтирган биринчи жаҳон уруши билан бошланган тарихнинг даҳшатли садоси ҳам, халқларни беҳисоб азоб-уқубатларга дучор қилган иккинчи жаҳон уруши ҳам Ғарбдаги ҳукмрон синфларга сабоқ бўлмади. Улар қуролланиш пойгасига, биринчи навбатда ядровий қуролланиш пойгасига таянишни давом эттирмоқдалар. Социалистик давлатларнинг қуролсизланишга оид ташаббусларини Ғарб рад этгач, улар учун кучларнинг стратегик мувозанатига эришишдан бошқа чора қолмади.

Ҳозирги пайтда сиёсий уфқда ядро хавфи сояси яққол кўриниб турибди. Жаҳондаги барча кишилар қурол-яроғларнинг кўплиги эндиликда хавфсизлик камайганини билдирмаслигини англашлари муҳимдир. Кенг миқёсдаги ядро уруши оқилона сиёсатнинг натижаси бўла олмайди. Чунки бундай уруш бутун ҳаётга, демакки, ҳар қандай сиёсатга барҳам беради.

Эскича сиёсий тафаккур Европа тақдири учун ҳалокатлидир. Бундай сиёсий қараш Европа ғарбий қисмидаги кўпгина ҳукуматларнинг муҳолифлик йўлини қўллаб-қувватлашдан воз кечишига халақит бермоқда. Аммо ядровий асримизда бу йўл нималарга олиб боришидан кўз юмиш мумкинми? Европа қитъасида химиявий қурол у ёқда турсин, ҳатто оддий қуролни қўлланиш ядро урушига қараганда кам бўлмаган оғир оқибатларга олиб келишини ким билмайди?

Шунинг учун ҳам биз мана шундай қатъият билан ўзаро қуролсизланишни бошлашни таклиф қиляпмиз. Бугунги кунда бу ғоя хом хаёл бўлмай қолди. Энди гап Ғарбдаги мамлакатларнинг ўзларини христиан деб атаётган ва «ўлдирма» деган дин амрини ўз сиёсатининг ҳақиқий мазмуни қилиб олган ҳукуматларда қолди. Биз уларни ҳалокат ёқасида таққа тўхташга даъват этамиз, чунки қуролланиш пойгаси мана шу чегарадан ўтгач, бутунлай назоратдан чиқиб кетиши мумкин.

Милитаризмнинг ўзигина хатарли эмас. У дунёда қаҳр-ғазаб ва зўравонликни ошириб, инсон ахлоқига даҳшатли зарар етказади. Ўт ва қилич эмас, балки тинчлик, ҳамкорлик, бир-бирларининг манфаатларини ўзаро ҳурмат қилиш инсониятни ҳалокатдан қутқариб қолади.

Шу кунларда Варшава Шартномасида қатнашувчи социалистик давлатларнинг овози яна янгради. Ядро портлатишларини тўхтатиш, оммавий қирғин қуролини қисқартириш ва тугатишга оид комплекс тадбирлардан кейин биз Европада оддий қуроллар ва Қуролли Кучларнинг қисқартиришнинг конкрет планини таклиф этдик.

АҚШ президенти Р. Рейган яқинда Гласборода нутқ сўзлаб, бирмунча писандалар билан бўлса-да, ядро қуролларини қисқартириш тўғрисида биз ўртага қўйган янги таклифларнинг жиддийлигини эътироф этди. У ҳозирги вақтда бутун дунёда хавфсизлик ва тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган куч-ғайратларда бурилиш пайти бошланиши мумкинлигини айтди ва шу муносабат билан олий даражадаги Совет — Америка учрашуви тўғрисидаги масалани яна ўртага қўйди.

Вашингтондагилар қуролсизланиш проблемаларига жиддийроқ ва масъулиятлироқ ёндашадиган бўлсалар, биз буни фақат табриклаймиз. Жаноб Рейган ҳозирги вақтда фақат гапнинг ўзи етарли эмаслигини тўғри айтди. Женевадан кейин ўтган бутун вақт давомида биз ижобий тадбирлар билан қуролсизланишга интилаётганлигимизни тасдиқлаб, айни фақат гапнинг ўзи етарли эмаслигини такрорлашдан чарчамаяпмиз.

Яқинда мен президентга ишни боши берк кўчадан олиб чиқиш, ниҳоят тоғ-тоғ қурол-яроғларни йўқ қилиб ташлаш тўғрисидаги конкрет таклифлар айтилган мактуб юбордим. Америка маъмурияти бизнинг ташаббусларимизга қўшилиб, учрашув ўтказиш ҳамда Европа ва бутун дунё халқлари умид боғлаётган битимлар ишлаб чиқилишига имконият яратади, деб умид қиламиз.

Социалистик ва капиталистик дунё давлатлари ўзаро тинч-тотув яшашлари мумкингина эмас, зарур ҳамдир. Бошқача оқилона йўл йўқ. Биз тинч-тотув яшашнинг норма ва принципларини халқаро ҳаёт практикасида қарор топтириш йўлларини тинмай излайверамиз.

Социализм бунёдкорлик учун, одамлар ўртасида адолатли муносабатлар ўрнатилиши учун яратилган. Маркс коммунизм озодлик подшолигига тенгдир. деб бекорга айтмаган. Социалистик жамиятда низо, муҳолифлик, уруш даркор бўлган кучларга ўрин йўқдир.

Азиз ўртоқлар! КПСС делегацияси сизларнинг ҳузурингизда меҳмон бўлганлигидан хотира сифатида бизнинг Греков номли машҳур студиямизда рассом яратган Кароль Сверчевский портретини сизларга топширмоқчимиз.

Суратда ўзининг бутун ҳаётий жасорати билан интернационализмнинг буюк кучини исботлаган инсон бизга нигоҳ ташлаб турибди. У сизнинг заводингизда ишчи бўлган, — унинг отаси ҳам ишчи бўлганини менга айтишди, — у бизнинг мамлакатимизда Совет ҳокимияти ғалабаси учун курашган. У — генерал Вальтер — озод Испанияни қаттиқ туриб ҳимоя қилган кишиларнинг олдинги сафларида бўлган ва ўз Ватани учун ҳаётини қурбон қилган. Халқ Польшаси ўзининг бундай фарзандлари билан фахрланишга ҳақлидир.

Ўртоқлар! Бугун мен Москвага қайтиб кетишим керак — ҳеч кечиктириб бўлмайдиган ишлар бор. Биз илгарироқ бу ҳақда ўртоқ Ярузельский билан келишиб олдик.

Делегациямиз бу ерда қолмоқда, мен эса Польша Бирлашган ишчи партиясининг X съездига Польша учун, социализм иши учун ғоят муҳим бўлган ўз ишини муваффақиятли тугаллашини тилайман.

Мана шу ёз кунларида ғоят гўзал бўлган меҳмондўст Варшавадан жўнаб кетар эканман, барчангизга ва оилаларингизга хотиржамлик ва бахт-саодат тилайман.

Мен бутун қардош поляк халқига ана шундай астойдил истаклар билдираман.

Яшасин социалистик Польша ишчилар синфи!

Совет — Польша дўстлиги асрлар оша яшайверсин!

* * *

Шундан сўнг митинг қатнашчилари томонидан қизғин кутиб олинган В. Ярузельский нутқ сўзлади.

* * *

КПСС делегациясининг бошлиғи заводнинг фахрий меҳмонлари китобига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди:

«Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси поляк халқининг машҳур намояндаларидан бири, ватанпарвар - интернационалист К. Сверчевский номи қўйилган корхонанинг меҳнатдаги шонли ишлари билан қизиқиб танишди.

Халқ Польшасининг меҳнаткашлари Польша Бирлашган ишчи партияси раҳбарлигида социал-иқтисодий ўзгартишлар соҳасида эришган зафарларда ўзининг ҳам салмоқли ҳиссаси борлигидан завод коллективи ҳақли равишда фахрланса арзийди.

Москвадаги «Калибр» заводи билан сизнинг самарали алоқаларингиз меҳнат коллективларининг интернационал ишлаб чиқариш алоқалари, қардош мамлакатларнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, социалистик ҳамдўстликни бундан буён ҳам мустаҳкамлаш, Ер юзида тинчликни таъминлашдек бизнинг энг муҳим вазифаларимизни амалга оширишнинг ёрқин далилидир.

Корхонанинг ишчилари ва инженер-техник ходимларига, ёшларга ҳамда партия, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларининг ветеранларига, Варшава ишчилар синфига, Польшанинг ҳамма меҳнаткашларига тинч, бунёдкорлик меҳнатида, ПБИПнинг X съезди белгилаб берган социалистик қурилишнинг мураккаб ва масъулиятли вазифаларини бажаришда чин кўнгилдан катта муваффақиятлар тилаймиз».

* * *

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг поляк ишчилари билан самимий учрашувлари КПСС ва ПБИП, иккала мамлакат халқларини бундан буён ҳам жипслашуви белгиси остида ўтди.

В. ВОЛКОВ,
И. МАСЛЕННИКОВ.

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

РСФСР Олий Советининг сессияси Россия Федерациясини иқтисодий ва социал ривожлантириш 1986—1990 йилларга мўлжалланган Давлат планини муҳокама қилмоқда. Сессия 1 июль куни Москвада Катта Кремль саройида очилди.

Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, С. Л. Соколов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, В. П. Никонов, И. В. Капитонов ўртоқларни депутатлар ва меҳмонлар қарсаклар билан кутиб олдилар.

РСФСРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга мўлжалланган Давлат плани тўғрисида РСФСР Министрлар Советининг Раиси депутат В. И. Воротников доклад қилди. Республика халқ хўжалигини ривожлантириш суръатларини анчагина ошириш — план лойиҳасининг принципиал хусусиятидир, деб таъкидлади у. Планнинг кўпгина кўрсаткичлари мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишларида кўзда тутилган топшириқларнинг юқори даражасида ёки унга яқин қилиб белгиланган.

Республиканинг миллий даромадини 23,5 процент кўпайтириш планлаштирилмоқда. Бу — ўн биринчи беш йилликда эришилган даражадан қарийб учдан бир ҳисса кўпдир. Саноат маҳсулотининг ҳажми 23 процент, қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 15 процент ортади. Беш йиллик йиллари бўйича халқ хўжалигининг асосий кўрсаткичларини ўстириш суръатларини бир маромда ошириб бориш кўзда тутилади.

Инвестиция ва структура сиёсатидаги муҳим ўзгартишлар беш йилликнинг муҳим белгисидир. Капитал маблағ структурасида ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантиришга ва реконструкциялашга биринчи бор афзаллик берилади. Халқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағнинг ярми халқ фаровонлигини ўстириш билан бевосита боғлиқ бўлган тармоқларга бериладм. Истеъмол фондининг мутлақ ҳажмлари анча миқдорда, 20 процент кўпаяди.

Россия Федерациясидаги барча автоном республикалар, ўлкалар ва областларнинг хўжалиги янада комплекс ривожлантирилади. Сибирь ва Узоқ Шарқнинг, шунингдек шимол элатлари истиқомат қиладиган районларнинг ишлаб чиқарувчи кучларини жадал ўстириш кўзда тутилмоқда. Бу регионларда саноат ишлаб чиқариши ҳажми 24,7 процент ортади.

Ўн иккинчи беш йилликда қишлоқ хўжалиги соҳасида кескин бурилишга эришиш вазифаси ўткир қилиб қўйилмоқда, деб таъкидлади докладчи. Республикада дон етиштиришни 34 процент, картошка етиштиришни 19 процент, сабзавот етиштиришни 14 процент, қанд лавлаги етиштиришни 22 процент, гўшт етиштиришни 14 процент кўпайтириш лозим.

Партиянинг планларни социал соҳага кўпроқ қаратишдан иборат стратегик йўли уй-жой қурилишининг беш йиллик учун белгиланган программасида ўз ифодасини топган. Россия Федерациясида пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига жами саҳни 330 миллион квадрат метр келадиган уй-жой биноларини қуриш планлаштирилмоқда. Қишлоқда уй-жой қурилишининг илдам суръатлари кўзда тутилган.

Депутатлар докладни муҳокама қилишга киришдилар.

РСФСР Олий Советининг сессияси 2 июлда ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

Социализм ва тинчлик байроғи остида

ВАРШАВА, 30 июнь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун Польша Бирлашган ишчи партияси X съезди ишининг иккинчи куни. КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқи бу куннинг асосий воқеаси бўлди.

КПСС делегацияси бошлиғининг нутқи тугагач, съезд делегатларидан бир группаси минбарга чиқиб, Лодзь тўқувчилари номидан М. С. Горбачевга ўзлари тўқиб ясаган эсдалик совға — В. И. Лениннинг портретини топширди.

Мажлисда раислик қилаётган ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Т. Порембский ўртоқ М. С. Горбачевнинг поляк коммунистлари ва бутун поляк халқи шаънига айтган самимий сўзлари ва изҳор қилган дўстона туйғулари учун унга астойдил миннатдорчилик билдирди. У совет коммунистларига, СССР халқларига партия XXVII съезди қарорларини амалга оширишда катта муваффақиятлар тилади.

М. С. Горбачевнинг съездимизда сўзлаган нутқи ўзининг сермазмунлиги ва ўртага қўйилган проблемаларнинг муҳимлиги билан ҳаммамизда жуда чуқур таассурот қолдирди, деди съезд делегати «Вифама» заводининг ишчиси Р. Бродович ТАСС мухбирлари билан суҳбатда. Унинг нутқида жуда муҳим ҳаётий масалалар кўтарилди, СССРдаги, Польшадаги, бутун дунёдаги ҳаёт таҳлил этилди. Совет коммунистлари ўзларининг XXVII съездида мамлакат иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган муҳим қарорлар қабул қилдилар. Бу ишни биз ҳозир, ПБИП X съездида қиляпмиз.

Социалистик иқтисодий интеграция жараёнини жадаллаштиришга ҳеч сўзсиз устунлик берилиши лозим, деган фикр жуда зўр диққат-эътиборга ва қўллаб-қувватлашга сазовордир. Дарҳақиқат, СССР билан ҳамкорликни ривожлантиришда жуда катта фойдаланилмаётган имкониятлар бор. СССРдаги шериклар билан ҳамкорлик қандай манфаат келтиришини биз ўз тажрибамиздан биламиз. Заводимиз бир неча йилдан буён совет корхоналари билан, жумладан Чебоксардаги турдош завод билан мустаҳкам амалий алоқа қилиб келмоқда, деб таъкидлади поляк ишчиси.

Бизнинг анжуманимизда КПССнинг шу қадар мўътабар делегацияси ҳозир бўлганлигидан астойдил хурсандмиз, деди Валбжихдан келган съезд делегати муаллима К. Малек. Совет халқи бардам туриб, революцион ғалабаларни ҳимоя қилиб қолган социалистик Польшани қўллаб-қувватлаётганлиги тўғрисида айтилган гапни алоҳида бўрттириб кўрсатмоқчиман. М. С. Горбачевнинг нутқи манфаатларимизнинг муштараклигидан яна бир бор далолат бериб турибди. Бизнинг бош мақсадимиз — яшашимизга халақит бераётган ҳамма иллатларни тугатишдан, иккала мамлакатимизнинг жадал ривожланишига кўмаклаша оладиган ижодий кучларни қулф урдиришдан иборат.

Съезд иши орасидаги танаффус чоғида М. С. Горбачев билан В. Ярузельский Польша ишчилар ва коммунистик ҳаракати тарихига бағишланган виставкани кўздан кечирдилар. Виставка ПБИП X съезди муносабати билан конгресслар зали фойесида очилган. Улар поляк коммунистлари анжумани делегатлари билан самимий суҳбатлашдилар.

Кечқурун КПСС делегацияси Варшаванинг Лазенки паркида классик музика концертида ҳозир бўлдилар.

Эртага ПБИП X съезди ўз ишини давом эттиради.

ТЕКИН ДАРОМАДГА ҚАРШИ ҚАЛҚОН

Мамлакатимизда жамиятнинг фаровонлиги учун виждонан меҳнат қилиш Ватан қудратининг, ҳар бир совет кишиси фаровонлигининг асосий манбаидир. Кейинги вақтларда партия ва ҳукумат тартибни, жамиятимизда соғлом вазиятни мустаҳкамлаш, ичкиликбозлик, алкоголизм, меҳнатсиз даромад олиш каби социализмга ёт ҳодисалар илдизини қуритиш борасида қарорлар қабул қилдилар. 1 июлдан бошлаб СССР Олий Совети Президиумининг «Меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармони ҳамда иттифоқдош республикаларнинг шуни бажариш борасидаги фармонлари кучга кирди. ТАСС мухбири СССР юстиция министри **Б. В. Кравцов**га мурожаат этиб, шу актларнинг асосий қоидалари тўғрисида гапириб беришни сўради.

— Борис Васильевич, матбуотда, мутахассислар ўртасида «меҳнатсиз даромадлар» тушунчасининг ўзи тўғрисида турли фикрлар айтилди. Қандай ҳаракатлар шундай ҳоллар доирасига киради?

— КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг май ойида қабул қилинган тегишли қарор ва фармонларида меҳнатсиз даромад манбалари кўрсатиб берилган. Булар ғаразли мақсад билан қилинадиган ҳар хил жиноятлар ва бошқа хил ҳуқуқ бузишлар — ўғирлик, порахўрлик, чайқовчилик; кустар ҳунармандчилик фаолияти ва коммерция воситачилиги, давлатга қарашли транспорт воситаси, машиналар ёки механизмлар, ёнилғи, хом ашё ва материаллардан бойлик орттириш мақсадида фойдаланиш, шунингдек гражданларнинг ана шу мақсадларда уй-жойлардан фойдаланишлари; даромадлар тўғрисида декларация беришдан бош тортиш, қонунга хилоф йўл билан меҳнатсиз даромад олишнинг бошқа фактларидир.

Шундай ҳолларга қарши курашни кучайтириш мақсадида иқтисодий, ташкилий, ҳуқуқий, тарбиявий ва бошқа хил чоралар комплекси белгилаб чиқилдики, улар социал адолат принципи оғишмай амалга оширилишини таъминлайди. Айни маҳалда бир қанча норматив актлар қабул қилиндики, буларда ҳар қандай шаклдаги меҳнатсиз даромадлар пайини қатъиян қирқишни кўзловчи ҳуқуқий воситалар конкрет ифодасини топди.

— Шуларнинг қайсилари — асосий?

— Аввало СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларига, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига корхоналар, ташкилотлар, муассасалар ва колхозлар раҳбарларининг тартиб, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлаш учун масъулиятларини ошириш, исрофгарчилик ва нобудгарчиликка қарши курашни кучайтириш, моддий ресурслар ва пул маблағларидан фойдаланишда қаттиқ тежаб-тергашни таъминлаш таклиф этилди. Уларга мол-мулкни ҳисобга олиш ва унинг сақланиши устидан назоратни ҳамда давлат интизомига риоя этишни тартибга солиш вазифалари топширилди. СССР ҳукумати эскирган нормативларни қўллаш каби ортиқча маҳсулот ҳосил бўлиш йўлини маҳкам ёпиб қўйишни талаб қилди, бунинг учун министрликлар ва идораларга техника ҳамда иқтисодий жиҳатдан асосланган моддий ва меҳнат сарфи нормаларини ишлаб чиқиш ҳамда жорий этиш тавсия қилинди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва хизмат доирасини жадал ривожлантириш меҳнатсиз даромад олувчи шахсларга қарши муваффақиятли кураш олиб боришга ёрдам беришини таъкидлайман. Чунки чайқовчилар, юлғичлар, ҳар турли корчалонлар айрим товарлар ва хизматлар етишмаслигидан фойдаланиб қолиб, шундан бойлик орттирадилар. Бундай кишиларга ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш билан бирга мана шу ва бошқа иқтисодий воситалар меҳнатсиз бойиш каби социал иллатни йўқотишда тобора ҳал қилувчи роль ўйнаб боради.

Иккинчи томондан олганда, муайян категориядаги кишилар уй-жой қийинчиликлари, санаторийлар ва дам олиш уйларига йўлланмалар олишни хоҳловчи кишиларнинг ҳаммасини таъминлаш қийинчиликларидан ғаразли мақсадларда фойдаланяптилар. Бу эса ҳақли равишда меҳнаткашларнинг ғазабини қўзғатмоқда. Мана шу боисдан текин даромаднинг бу манбаи ҳам ёпиб қўйилмоғи керак. Ҳозир уй-жойларини, чорбоғлари, боғдаги уйларини ижарага берадиган кишиларнинг ҳаммасини ҳисобга олиш, шу ҳуқуқ бузишларни тартибга солувчи қонун талабларига риоя этилишини таъминлаш кўзда тутилган. Колхоз бозорлари ишини яхшилаш, савдо қоидаларига риоя этилиши устидан назоратни кучайтириш чоралари ҳам белгилаб чиқилмоқда. Чайқовчилик ва меҳнатсиз даромад қилиш бошқа шаклларининг олдини олиш ва пайини қирқиш учун бозорларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилувчи кишиларни ҳисобга олиш тартиби белгилаб чиқилди.

— «Ташмачилар» деб аталмиш шахслар ва бошқа қонун бузувчиларнинг баъзи категорияларига нисбатан қандай иш олиб борилмоқда?

— Ишлаб чиқаришда содир бўлаётган ўғирликлар жуда катта моддий ва маънавий зарар етказаётганлиги ҳеч кимга сир эмас. Иш жойида ўғирлик (шу жумладан майда ўғирлик) қилишда айбдор бўлган шахсга нисбатан маъмурий ёки жиноий жазо чораси қўлланилиши билан бир вақтда у ишдан ҳам бўшатилиши мумкин. Майда ўғирлик қилган кимсалар маъмурий жавобгарликка тортилган тақдирда барча турдаги мукофотлар ва бошқа имтиёзлардан маҳрум этилиб, шу жумладан уй-жой олишга навбати орқага сурилиб, икки юз сўмгача миқдорда жарима солиш билан жазоланадилар. Нопок унсурларнинг жамият ва давлат ҳисобига бойлик орттиришига имкон берадиган айрим ҳаракатлари яқин вақтларгача ҳуқуқий таъсир чоралари билан қамраб олинмаганлигини турмуш кўрсатди. Шу муносабат билан қонунларга тегишли қўшимчалар киритилди. Рўзғорда энергия ёки газдан фойдаланиш қонунларини бузганлиги, даромадлар тўғрисида декларация беришдан бош тортганлик ҳамда корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга қарашли транспорт воситалари, машина ва механизмлардан ғаразли мақсадларда ўзбошимчалик билан фойдаланганлик учун маъмурий жавобгарликка тортиш, бундай ҳатти-ҳаракатлар такрорланган пайтда эса жиноий жавобгарликка тортиш жорий этилди.

Қорамоллар ва паррандаларни боқиш учун нон ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини сотиб олганлик, кустар ҳунармандчилик ишларининг тақиқланган турлари ёки якка тартибдаги савдо-сотиқ ишлари билан шуғулланганлик учун маъмурий ва жиноий жавобгарлик кучайтирилди. Гражданларнинг тайёрлаш қонун йўли билан тақиқлаб қўйилган, яъни кучли спиртли ичимликларга кирмайдиган хонаки виноларни сотиши тақиқланди. Шунингдек қимор ўйинлари тақиқланди. Мана шундай барча ножўя ҳатти-ҳаракатлар учун тегишли предметларни мусодара қилган ҳолда жарима солиниши мумкин. Бундан ташқари бир йил давомида икки марта майда чайқовчилик учун маъмурий жазо олган шахсни шундай ҳатти-ҳаракатлар қилганлиги туфайли жиноий жавобгарликка тортиш белгилаб қўйилди.

Биз бошқалар ҳисобига, жамият ҳисобига яшашга уринаётган шахслар йўлига мустаҳкам тўсиқ қўйиш учун қонунчиликни яна такомиллаштиравермиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

30 июнь куни КПСС Марказий Комитетида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари секретарларининг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари Раислари ўринбосарларининг, маориф ва ҳунар-техника таълими органлари, бир қанча министрлик ва идоралар, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети раҳбарларининг, ўқитувчилар ва олимларнинг кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. А. Алиев, Е. К. Лигачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари М. В. Зимянин, Г. П. Разумовский, КПСС Марказий Комитетининг ва СССР Министрлар Советининг масъул ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш, КПСС XXVII съездининг халқ маорифи соҳасидаги қарорларини бажариш масалалари муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев кенгашни кириш нутқи сўзлаб очди. Ўрта ва олий таълимни ўзгартиришнинг бутун концепцияси партиянинг программавий мақсадига — социализмни планли равишда ва ҳар томонлама такомиллаштириш, совет жамиятини коммунизм сари янада олға силжитиш мақсадига бўйсундирилган. Мактаб — мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг энг муҳим омилидир.

Мамлакатнинг кўпгина районларида мактаб ислоҳотини амалда рўёбга чиқариш тажрибаси орттирилган. Ўқувчиларнинг унумли меҳнатини ташкил этиш соҳасида жуда сезиларли натижалар бор. Шу билан бирга, партия XXVII съездида М. С. Горбачев уқтириб ўтганидек, ислоҳотда кўзда тутилган тадбирларни рўёбга чиқариш суръатлари ва теранлиги ҳозирча бизни қаноатлантира олмайди. Бундан ҳамма: халқ маорифи органлари, партия комитетлари, Советлар, комсомол, касаба союзлари, тармоқ министрликлари ва идоралари, базавий корхоналар хулоса чиқариб олишлари керак.

Жойлардаги ишларнинг аҳволини ўрганишдан маълум бўлишича, ўқитувчидан, ишлаб чиқариш таълими мастеридан тортиб, министргача — ҳамма бўғинларда маориф ва ҳунар-техника таълими ходимларининг иш услуби ва методлари суст қайта қурилаётганлиги учун ислоҳот секинлик билан амалга оширилмоқда. Марказий ва республика Маориф министрликлари ҳамда Ҳунар-техника таълими давлат комитетлари, уларнинг маҳаллий органлари ишида қолоқлик ва бюрократизм ўзини сездириб турибди, педагогларнинг коллективларига камдан-кам конкрет ёрдам берилмоқда. Кўпгина мактабларда ва ҳунар-техника билим юртларида ҳар хил масала бўйича юқоридан кўрсатма кутиш одатига барҳам берилмаган, ислоҳот қоидаларини амалга оширишда ташаббус ва қатъият кўрсатилмаяпти.

Таълим-тарбия жараёнининг ҳамма соҳаларини тубдан янгилаш учун чинакам ижодий куч-ғайрат ва муносиб равишда кўлам бўлиши керак. Жамият ўзининг бўлажак гражданлари чуқур ва мустаҳкам билимга эга бўлишларидан, ҳақиқий совет ватанпарварлари сифатида тарбияланишларидан астойдил манфаатдордир. Ўқувчиларнинг илм олиш, меҳнат қилиш ва жамоат фаолиятининг ғоявий-ахлоқий йўналишини кучайтириш керак. Уларни маркс-ча-ленинча дунёқараш руҳида, рўй бераётган воқеаларга баҳо беришга синфий ёндашиш руҳида тарбиялаш бутун таълим — тарбия ишининг ўзаги бўлиши керак.

Демократияни янада чуқурлаштириш совет жамияти тараққиётининг ҳозирги босқичига хос бўлган энг муҳим белгидир. Турмушимизнинг ҳамма соҳаларини ўз ичига олган бу жараён мактабни ҳам четлаб ўта олмайди. Педагоглар коллективларининг, педагогика кенгашларининг ҳуқуқларини амалда кенгайтириш, уларнинг мактаб турмуши ҳамма соҳаларига таъсирини доимо кучайтириш, ота-оналар жамоатчилигининг ташаббусини ривожлантириш лозим. Ўқувчиларнинг ўзлари ҳам мактабни қайта қуришда фаол қатнашишлари, ўзларини актив намоён эта олишлари учун шароит яратиш керак.

Е. К. Лигачев ўқитувчининг ижодий потенциалини шакллантириш масаласини алоҳида бўрттириб кўрсатди. Мактабдаги ижод — ҳар бир шахснинг ўзига хос бўлган алоҳида ва айни вақтда жамоат соҳасида совет мактабининг энг яхши анъаналарига, илм-фан ютуқларига, теварак — атрофдаги турмушнинг бутун бойлигига таянмай туриб ҳақиқий ижодкорлик бўлиши мумкин эмас. Ижодий изланиш бўлмаса, мактабда жонли ҳаёт бўлмайди. Халқ маорифи органлари, партия комитетлари ишнинг бу жиҳатига катта эътибор бермаётганликлари ташвишга солмаслиги мумкин эмас. Педагогик меҳнат усталарини матбуотда, телевидение ва радио орқали кенг ва чуқур пропаганда қилиш лозим. Марказий Комитетнинг июнь Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, изланувчан, ижодкор кишилар қийин аҳволга тушиб қолмасликлари, муваффақиятсизликка учрамасликлари учун ғамхўрлик қилиш керак. Педагогика маорифини тезроқ қайта қуриш, педагогика олий ўқув юртларининг обрў-эътиборини ошириш, уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш, энг қобилиятли ёшларни танлаб олишни яхшилаш лозим.

Мактабга диққат-эътибор билан қарашда бурилиш бошланган бўлишига қарамай, СССР Ўрмон, целлюлоза ва қоғоз саноати министрлигида, СССР Қурилиш министрлигида, Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш машинасозлиги министрлигида, бошқа бир қанча тармоқ министрликлари ва идораларида, корхоналар, ташкилотларда ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни бажаришга ҳали ҳам расмиятчилик билан қаралмоқда. Мактабларнинг, ҳунар-техника билим юртларининг, мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари тарбия муассасаларининг моддий базасини мустаҳкамлашда, унумли меҳнат учун ўқувчиларга иш жойлари ҳосил қилиб беришда самарали ёрдам кўрсатмаяптилар. Арманистон, Латвия, Туркманистон, Тожикистонда, Пермь, Астрахань ва бошқа баъзи областларда, ўлкалар ва республикаларда маориф ва ҳунар-техника таълими объектларини қуриш планлари муттасил бажарилмай қолмоқда. Бу соҳадаги аҳволни қатъиян тузатиш керак. Партиянинг «Мактаб — умумхалқ, умумпартия ишидир» деган ленинча кўрсатмаси ҳамма жойдаги амалий ишларда рўёбга чиқарилиши керак.

Партия комитетлари, айниқса район партия комитетлари, деб таъкидлади Е. К. Лигачев, ислоҳотнинг энг муҳим бўғинларини кундалик контрол остига олишлари, бутун диққат-эътиборни халқ маорифини педагог ва раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлашга, ўқув юртларининг бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигини оширишга қаратишлари зарур. Ўқув юртлари тармоқларини ривожлантириш, умумий ўрта таълимни амалга ошириш, ўқувчиларнинг меҳнат тайёргарлигини яхшилаш учун масъул бўлган маҳаллий Советлар кўпроқ ташаббус кўрсатишлари лозим.

Кенгашда СССР маориф министри С. Г. Шчербаков, СССР ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси А. П. Думачев докладлар қилишди.

Муҳокамада Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно, КПСС Горький область комитетининг биринчи секретари Ю. Н. Христораднов, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. А. Ивашко, Куйбишев шаҳридаги 25-мактаб ўқитувчиси, СССР халқ ўқитувчиси Е. А. Аршлутова, Молдавия ССР Министрлар Советининг Раиси И. П. Калин, «В. И. Ленин номли Челябинск трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Н. Р. Ложченко, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари З. К. Камалиденов, Озарбайжон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси Г. И. Исаев, Томск область халқ маорифи бўлимининг мудири З. Г. Барашева, Минск педагогика институтининг ректори А. Т. Короткевич, КПСС Красноярск ўлка комитетининг секретари Н. П. Силкова қатнашдилар.

Докладларда ва нутқларда ислоҳотни амалга ошириш соҳасидаги конкрет тажриба таҳлил этилди. Шу билан бирга бу соҳада қилинган ишлардан, уни ташкил этишдаги мавжуд камчиликлардан қаноатланмаслик изҳор этилди. Кенгаш қатнашчилари ўзларининг диққат-эътиборини мактаб ислоҳотини бундан буён рўёбга чиқаришнинг амалий тадбирлари ва йўлларини кўриб чиқишга қаратдилар.

Ҳозирча асосий мақсадга — мактабларнинг ва ҳунар-техника билим юртларининг таълим-тарбия фаолиятини ташкил этишда ва унинг мазмунида, ўқувчиларнинг билим савиясида тузукроқ силжишга эришилмаганлиги таъкидлаб ўтилди. Кенгаш қатнашчилари кўпгина педагоглар коллективларида ҳамон хотиржамлик, беғамлик, янгиликни сезмаслик кайфияти барҳам топмаганлиги ҳақида гапирдилар.

Нотиқлар ўқувчиларнинг мажбурий унумли меҳнатини ташкил этишдаги қийинчиликларга эътиборни қаратдилар. Базавий корхоналарнинг бу ишдаги ролини кучайтириш, мавжуд имкониятлардан тўлиқроқ фойдаланиш лозим. «В. И. Ленин номли Челябинск трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг, В. И. Ленин номли Днепр машинасозлик заводининг, Нижний Тагиль металлургия комбинатининг тажрибаси диққатга сазовордир.

Ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларнинг касб-кор тайёргарлиги даражасини ошириш, уни фан-техника тараққиёти талаблари билан мувофиқ ҳолга келтириш тўғрисидаги масала ўткир қилиб қўйилди. СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети министрликлар ва идоралар билан биргаликда ишлаб чиқариш таълими мазмунини, барча касбларга оид ўқув программаларини қайта кўриб чиқишни ниҳоясига етказиши, ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш практикасини яхшилаши, техника ва технология ривожининг янги йўналишлари бўйича ишчилар тайёрлашни таъминлаши лозим. Касб-кор танлашда ўқувчиларга ёрдам бериш, мактабларни битириб чиқувчиларни тақсимлаш соҳасидаги ишни ҳам қатъият билан қайта қуриш зарур.

Болаларни 6 ёшда ўқитишга ўтишни ташкил этишга кўп эътибор берилди. Бир қанча ҳолларда шошма-шошарликка йўл қўйилаётганлиги, зарур педагогика ва медицина талабларига риоя этмай ҳамда тегишли шароитларни яратмай туриб олти ёшлилар синфлари очилаётганлиги ҳақида ташвишланиб гапирилди. Бундай ҳолларга йўл қўйиш ярамайди.

Кенгашда бутун социал-маданий соҳанинг жуда муҳим таркибий қисми бўлмиш халқ маорифининг моддий базасини мустаҳкамлаш зарурлиги ҳақида гапирилди. Ўтган йилларда бу ишда анчагина орқада қолишга йўл қўйилганлиги уқтириб ўтилди. Бу қолоқлик мактабгача тарбия муассасаларининг, куни узайтирилган группаларнинг тармоғини ривожлантиришга, бутун таълим-тарбия жараёнини ташкил этишга салбий таъсир ўтказмоқда.

12-беш йилликда маориф объектлари капитал қурилишига анча кўп маблағ ажратилганини эътиборга олиб, СССР Госстройи, СССР Маориф министрлиги, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети, тармоқ министрликлари ва идоралари, маҳаллий Совет ва хўжалик органлари бу ишга раҳбарликни тубдан яхшилашлари, болалар боғчалари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, мактабдан ташқари муассасалар, педагогика ўқув юртлари ва ўқитувчилар малакасини ошириш институтларини ишга тушириш учун ажратилган маблағларни ўзлаштириш ҳамда белгиланган планларни бажариш соҳасидаги масъулиятни оширишлари лозим. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари бу объектларни қуришга колхоз ва совхозларни, саноат корхоналарини янада активроқ жалб этишлари, студентларнинг қурилиш отрядларидан, мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг меҳнат бирлашмаларидан кенг фойдаланишлари керак. Маориф муассасалари учун машқ-ҳисоблаш техникаси комплектларини ишлаб чиқиш ва уларни кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил этиш топшириқларини бажараётган Электрон саноати министрлиги, Радио саноати министрлигининг корхоналари ўз ишини активлаштиришлари лозим.

Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорлари руҳида мактабнинг бошқа зарур масалаларини: ўқитувчилар ҳақидаги ғамхўрликни кучайтириш, миллий мактабларда рус тилини ўрганишни такомиллаштириш учун шароит яратиш, мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари тарбия муассасалари ишининг мазмунини яхшилаш, мактабларнинг ва ҳунар-техника билим юртларининг техника таъминоти сингари масалаларни ҳам муҳокама қилдилар.

Сўзга чиққан кишилар оммавий ахборот воситалари ислоҳот давомида таълим ва тарбиянинг характери, ташкил этилиши ва мазмунида рўй бераётган ўзгаришларнинг миқёси ва теранлигини чуқур ва яққол очиб беришлари, педагоглар коллективларининг, базавий корхоналарнинг, шаҳарлар ва районларнинг илғор тажрибасини қарор топтиришлари зарурлигини таъкидладилар. Мактабни мустаҳкамлашга, ислоҳот ғоялари руҳида совет ўқитувчисининг обрў-эътиборини кўтаришга кўмаклашилсин.

КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин партия XXVII съезди ҳужжатларининг мактаб ислоҳоти ғоялари янада ривожлантирилган қоидаларини таҳлил этиб берди. У ислоҳотнинг энг асосий талаблари қандай бажарилаётганига ва шу жараённинг камчиликларига батафсил тўхталди. У ўз нутқида ислоҳотни амалга ошириш чоғидаги қолоқликнинг асосий сабаби ишни ташкил этиш замирида яшириниб ётганини уқтириб ўтди. Бу иш етарли равишда собитқадамлик, қатъият билан, конкрет равишда олиб борилмаяпти. Партия комитетлари, халқ маорифи органлари ҳар бир ташкилот ва ходим, ҳар бир педагоглар коллективи ва ҳар бир ўқитувчи ислоҳот йўл-йўриқлари ва ғояларини ўз вақтида, сўзсиз бажариши учун юксак масъулият вазиятини лозим даражада вужудга келтира олмадилар.

Маориф министрликлари, Ҳунар-техника таълими давлат комитетлари, уларнинг илмий-педагогика муассасалари ҳозирча таълимнинг мазмунини такомиллаштириш юзасидан самарали системани яратганлари йўқ. Программалар ва дарсликлар йўл қўйиб бўлмайдиган даражада суст, жуда кечикиб ишлаб чиқилмоқда ва баъзан уларнинг сифати зарур даражада яхшиланмаяпти.

Маориф министрликлари, СССР Педагогика фанлари академияси ўз ишларини қатъиян қайта қуришлари, таълимнинг мазмунини турмуш талабларига мувофиқ ҳолга келтиришнинг янада мукаммал системасини яратишлари, ўқитувчиларнинг, илмий-педагогика жамоатчилигининг яхши экспериментал ишларига, уларнинг фикри ва тажрибасига кенг таянишлари керак.

Ўқувчиларни мустаҳкам ва чуқур билимлар билан қуроллантириш методларини такомиллаштириш, уларнинг билимга бўлган қизиқишларини ривожлантириш, уларда коммунистик дунёқарашни шакллантириш, социалистик Ватанга астойдил садоқат руҳида тарбиялаш масалалари алоҳида эътиборга сазовордир. Совет мактаби орттирган ва тажрибада синаб кўрган жамики яхши усуллардан ижодий фойдаланиш, ўқув жараёнини таълим беришнинг самаралироқ, илғор усуллари билан бойитиш зарур. Энг яхши педагогларнинг тажрибасини умумлаштириш ва оммалаштиришда қатъий силжиш қилиш, бу ишнинг илмий даражасини ошириш, матбуот, радио, телевидениенинг имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш лозим.

М. В. Зимянин маориф ва ҳунар-техника таълими органларининг, партия комитетларининг педагог кадрларни тарбиялаш, уларнинг профессионал савиясини ошириш соҳасидаги ишини тубдан яхшилаш зарурлигига эътиборни қаратди.

Ёшлар ўртасидаги салбий ҳодисалар, айниқса балоғатга етмаганлар томонидан йўл қўйилаётган ҳуқуқ бузиш ҳоллари ва жиноятлар ташвишлантирмаслиги мумкин эмас. СССР Маориф министрлиги, халқ маорифи органлари, партия комитетлари, комсомол ўқувчиларнинг ўқишдан ташқари вақтдаги фаолиятини ташкил этишга, истиқомат жойида ўсмирлар ўртасидаги тарбиявий ишни яхшилашга жуда жиддий эътибор беришлари лозим.

Ёш авлодни тарбиялаш ишида оиланинг жуда катта тарбиявий имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланиш беҳиҳоя муҳимдир. Бунинг учун ота-оналарга доимий педагогика ёрдамини ташкил этиш ҳамда уларнинг ўз фарзандлари таълими ва тарбияси учун бўлган масъулиятини кучайтириш тадбирларини амалга ошириш керак.

Сўзининг охирида М. В. Зимянин ўқитувчиларнинг август конференциялари вазифаларига ва уларнинг партия XXVII съезди қарорларини амалга оширишдаги ролига тўхталиб ўтди.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

(Боши биринчи бетда).

замонавий турларини ишлаб чиқаришга ҳозирлик кўриш воситаларини ва уларни ишлаб чиқарувчи цехларнинг қувватларини илдам ривожлантиришга, пировард операцияларни машина-ускуналарнинг энг янги турлари билан устун даражада таъминлашга қаратилди. Илғор техникавий ечимларни ишлаб чиқаришга жорий этиш тажрибасини баҳам кўриш учун тармоқлараро технология кўргазмаларини мунтазам суратда ўтказиб туриш зарур, деб топилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети маҳсулот сифатини тубдан ошириш проблемасини ҳал этиш ҳар бир коллективнинг, ҳар бир ишчи, мутахассис ва раҳбарнинг бевосита бурчи, деб ҳисоблайдилар. Маҳсулот сифатини ошириш учун кураш меҳнат коллективлари кундалик ҳаётининг нормаси бўлиб қолиши керак.

Бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг маҳсулотнинг сифати, унинг жаҳон бозоридаги рақобатчилик қобилияти, янги буюмлар ва материалларнинг фан-техника тараққиётини таъминловчи энг қатъий талабларга мос келиши учун тўла жавобгар бўлишлари керак. Хўжалик фаолияти натижаларига баҳо бериш ҳамда коллективларни иқтисодий рағбатлантириш фондларини тузиш чоғида маҳсулотнинг техникавий даражаси ва сифати кўрсаткичлари белгиловчи омил бўлиб қолиши керак.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, сифатсиз маҳсулот тайёрлаб етказиб берганлиги учун бирлашмалар ва корхоналардан иқтисодий жазо чораси тариқасида ундириб олинган маблағлар бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг иқтисодий рағбатлантириш фондларини тузиш учун мўлжалланган фойда қисмига қўшилади.

Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилганлиги учун шахсий жавобгарлик раҳбардан тортиб мастергача ишлаб чиқаришнинг бевосита ташкилотчилари зиммасига юкланди. Маҳсулотнинг мунтазам суратда стандартларга ва техник шартларга риоя этилмай ишлаб чиқарилиши мазкур раҳбарларнинг ўз вазифаларини бажаришга профессионал жиҳатдан тайёр эмаслиги ва уларнинг эгаллаб турган лавозимига мос келмаслигининг далили, деб қаралади.

Маҳсулот истеъмолчисига бир неча марта паст сифатли маҳсулот етказиб берилган тақдирда у билан шартномани ўз ихтиёри билан бекор қилиш ҳуқуқи берилди. Бунда маҳсулот етказиб берувчи шундай маҳсулот ишлаб чиқаришни тўхтатиб туриши ёки батамом тўхтатиши ва шартномани бекор қилиш натижасида юзага келган зиённи истеъмолчига тўлаши шарт. Қайси раҳбарнинг айби билан шартнома бекор қилинишига йўл қўйилган бўлса, ўша раҳбар амалдаги қонунга мувофиқ жавобгарликка тортилади, қарамоғида шундай маҳсулот етказиб берувчилар бўлган министрликлар эса истеъмолчилар билан келишиб олинган муддатларда маҳсулотнинг ўрни тўлдирилишини таъминлашга мажбурдирлар.

Министрликлар ва идораларнинг, бирлашмалар ва корхоналарнинг раҳбарларига техника контроли хизматларининг фаолиятини қайта қуриш, маҳсулот сифатини оширишда уларнинг ролини кучайтириш топширилди. Технология интизоми бузилиши ва бракни аниқлаш ҳамда уларнинг олдини олишда техника контроли хизматларини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашни, меҳнат коллективларида контрол аппарати ходимларининг обрў-эътибори оширилишини таъминлаш, техника контроли хизматларини юқори малакали, принципиал ва талабчан ходимлар билан мустаҳкамлаш, ана шу хизматларни замонавий контрол ва синаш воситалари билан таъминланишини ошириш назарда тутилмоқда.

Техника контроли хизматларининг ходимлари норматив-техника ҳужжатларига мос келмайдиган маҳсулот ишлаб чиқарилишининг олдини олишдан иборат ўзларининг бош вазифасини қатъий бажаришлари, бракчиларга ва технология интизомини бузувчиларга қарши қаттиқ кураш олиб боришлари шарт. Техника контроли хизматларининг раҳбарларига технология жараёнлари бузилган ёки маҳсулот белгиланган талабларга мос келмаган тақдирда қабул қилиш вақтидаги контролни тўхтатиш ҳамда камчиликларни бартараф этиш юзасидан чоралар кўрилгунга қадар тайёр маҳсулотни истеъмолчиларга жўнатмай туриш ҳуқуқи берилди.

Барча бирлашмалар ва корхоналарда олинаётган бутловчи буюмлар, материаллар ва ярим фабрикатларнинг контролдан ўтказилишини жорий этиш, бу вазифани техника контроли хизматлари зиммасига юклаш кўзда тутилади. Хом ашё, материаллар ва бутловчи буюмлар етказиб берувчи министрликлар ва идораларга, бирлашмалар ва корхоналарга истеъмолчиларнинг контроли натижаларини ҳисобга олиб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаш борасида ҳеч кечиктирмай ва узил-кесил чоралар кўриш топширилди.

Техника контроли хизматлари ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш системасини бирлашмалар ва корхоналарнинг хўжалик фаолияти натижаларига боғлиқ қилиб қўймай, уни ўзгартириш зарур, деб топилди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати шундай хизмат ходимлари меҳнатига баҳо беришнинг бирдан-бир мезони бўлиб қолиши керак.

Тайёр буюмларни қабул қилиб олиш ҳамда бирлашмалар ва корхоналарнинг сифат масалаларига оид фаолиятини контрол қилиш мақсадида идоралардан мустақил контрол махсус органи давлат йўли билан қабул қилиш хизматини ташкил этиб, уни СССР Стандартлар давлат комитетига бўйсундириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Стандартлар давлат комитетига 1987 йилнинг 1 январидан бошлаб энг муҳим халқ хўжалик маҳсулотларини, шунингдек халқ истеъмол молларини ишлаб чиқарувчи бирлашмалар ва корхоналарда давлат йўли билан қабул қилишни жорий этиш топширилди.

Маҳсулот сифати масалаларида ягона давлат сиёсатини амалга оширишда СССР Стандратлар давлат комитетининг роли ва масъулиятини кучайтириш кўзда тутилади. Стандартлар давлат комитети: ишлаб чиқариладиган маҳсулот сифати, пухталиги ҳамда юксак техникавий даражаси жиҳатидан барқарор кўрсаткичларга эришиш йўлида министрликлар ва идораларнинг фаолияти мувофиқлаштирилишини; стандартларни ва метрология таъминотини мунтазам суратда такомиллаштириш йўли билан маҳсулот сифатига актив таъсир ўтказилишини; давлат йўли билан қабул қилиш органлари фаолиятининг юксак самарадорлигини; министрликлар ва идоралар билан биргаликда стандартлаштиришга доир халқаро ташкилотларнинг ишида кенг кўламда қатнашишни таъминлаши шарт.

СССР Стандартлар давлат комитетига, СССР Фан ва техника давлат комитетига, министрликлар ва идораларга аттестация комиссияларига киритилувчи мутахассислар танлашни яхшилаш чораларини кўриш, уларнинг зиммаларига қўйилувчи вазифаларни бажариш ва берилган ҳуқуқларидан тўғри фойдаланиш учун жавобгарликни ошириш топширилди. Аттестациядан ўтказиладиган маҳсулотга холис баҳо бериш учун шахсий жавобгарликни давлат аттестация комиссиясининг раиси зиммасига юклатилсин.

Министрликлар ва идораларга, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларга ишчи ва мутахассислар профессионал тайёрлигининг техника ва технологиянинг муттасил ўсиб бораётган даражасига мувофиқлигини таъминлаш мақсадида уларнинг малакасини планли равишда муттасил такомиллаштириб бориш вазифаси топширилди. Бунинг учун маълум мақсаддаги курслардан, илғор иш усуллари ва методларини ўрганиш мактаблари, тўгараклар, семинарлардан кенг кўламда фойдаланилсин. Ишлаб чиқаришга янги келаётган ишчилар ва инженер-техник ходимларни технология ва меҳнат жараёнларининг хусусиятларига ўргатиш, уларни ишлаб чиқарилувчи маҳсулот ва бажарилувчи иш сифатига қўйилувчи талаблар билан муфассал таништириб бориш одат қилинсин. Янги технология жараёнларига ўтиш ва янги маҳсулот турларини ўзлаштиришда ходимлар шуларга ўргатилсин ва бунга ишлаб чиқаришни тайёрлашнинг муҳим бир таркибий қисми, деб қаралсин. Сифат масалалари юзасидан 1986—1987 йилларда ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг умумий таълими ўтказилсин.

Бирлашмалар ва корхоналарнинг раҳбарларига, партия ва касаба союз комитетларига бирлашмалар ва корхоналарда, цехлар ва участкаларда барча меҳнаткашларнинг ишлаб чиқарилувчи маҳсулот сифатини ҳамма чоралар билан оширишда конкрет қатнашуви ва бунга актив таъсир этиш формаси тариқасида сифат группаларини тузиш, маҳсулот сифатини ошириш учун меҳнатни ташкил этиш бригада формасининг имкониятларидан ҳам кенгроқ кўламда фойдаланиш таклиф этилди. Бу ишда бригада коллективлари, бригада кенгашлари ва бригадирлар кенгашларининг роли кучайтирилсин. Ишлаб чиқариш бригадаси сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарганлик учун коллектив жавобгар бўлиб, етказилган зарарни бригада иш ҳақидан қоплаши зарур, деб топилди, бу зарар ҳақини тақсимлашда айрим ходимларнинг конкрет айби назарда тутилади. Юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқарган, нуқсонсиз ишлашга эришган бригада коллективларига «аъло сифатли бригада» номи берилсин ва бригадага сифат тамғаси билан ишлаш ҳуқуқи берилсин. Бундай коллективларга оширилган миқдорда моддий рағбатлантириш маблағлари ўтказилсин.

Брак чиққан ёки маҳсулот сифати пасайган ой учун қўшимча ва устама ҳақ тўланмаслиги, муттасил сифатсиз маҳсулот чиқарилган ёки унинг сифати анча пасайиб кетган ҳолларда бояги устама ҳақлар тамомила бекор қилиниши белгилаб қўйилди.

Ишчилар ва хизматчилар меҳнат вазифаларини бажараётганларида сифатсиз маҳсулот тайёрлаш, палапартиш ишлаш натижасида материаллар, маҳсулотлар, ярим фабрикат ва бошқа маҳсулотни бузиш ёки йўқотиш натижасида корхонага етказилган зиён учун моддий жавобгарликни кучайтириш мақбул, деб топилди. Бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларига технология интизомини қўпол суратда бузганлик учун ишчиларга малака разрядлари (класслари, категориялари)ни 3 ойгача пасайтириш ҳуқуқи берилди. Бунда разряд (класс, категория) бериш учун белгиланган тартибда разряд (класс, категория) қайта тикланади.

Қарорда амалда ўзини оқлаган якка ва коллектив меҳнат рақобати формаларини ривожлантириб бориш, «ишчилар эстафетаси» принципи бўйича мусобақани авж олдириш, «ўз касбининг устаси» деган ном учун ўтказиладиган конкурслар аҳамиятини ошириш, ишлаб чиқариш ва ишлаб чиқариш ҳамма босқичларида маҳсулот сифатини тубдан ошириш учун ишчилар ва инженер-техник ходимлар ижодий ҳамдўстлик бригадалари фаолиятини кучайтириш тавсия этилди.

Ишлаб чиқариш ва илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари корхоналар, илмий-тадқиқот, лойиҳа-конструкторлик ва лойиҳа-технология ташкилотлари ходимлари коллективларини рағбатлантириш мақсадида муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган маҳсулот ва халқ истеъмол моллари сифатини тубдан яхшилашда эришган катта ютуқлари учун 5 та қўшимча СССР Давлат мукофотини белгилашга, шунингдек ишлаб чиқариш меҳнат коллективлари ишлаб чиқарилувчи маҳсулот барқарор юқори сифатли бўлишига эришганликлари учун СССР Министрлар Советининг 15 минг сўмдан 20 минг сўмгача 10 та мукофотини таъсис этишга қарор қилинди.

СССР министрликлари ва идораларига шу қарор талабларидан келиб чиқиб, тегишли норматив актларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш вазифаси топширилди.

СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС ушбу қарорни кучайтириш мақсадида «Бирлашмалар ва ташкилотлар ҳамда давлат қабул қилиш органларининг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаш учун техника контроли хизмати ходимлари моддий манфаатдорлигини кучайтириш ва масъулиятини ошириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Мана шу хизматларнинг ишчи контролёрлари, контрол мастерлари ва инженер-техник ходимларининг профессионал маҳорати ҳамда ишлаб чиқарилувчи маҳсулот сифатини ошириш юзасидан коллектив умумий иш натижаларига қўшган шахсий ҳиссаларига қараб уларнинг меҳнатларига тўланадиган ҳақни ошириш ҳамда уларни моддий ва маънавий рағбатлантиришни кучайтириш чоралари белгиланди.

СССР Министрлар Совети бирлашмалар ва корхоналарда давлат йўли билан маҳсулот қабул қилиб олиш тўғрисидаги Низомни тасдиқлади.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан ССР Иттифоқининг меҳнат тўғрисидаги баъзи қонун актларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети бирлашмалар, корхоналар, илмий-тадқиқот, лойиҳа конструкторлик, лойиҳа-технология ташкилотлари ва бошқа ташкилотларнинг ишчилари ва хизматчилари, олимлари, инженер-техник ходимлари маҳсулот ҳамда бажарилувчи иш сифатини тубдан яхшилаш борасида қўйилган вазифалар муваффақиятли бажарилмоғи учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиладилар, деб ишонч билдирадилар.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРХЛАР

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ НЬЮ-ЙОРК

АҚШ Коммунистик партияси Бош секретари Гэс Холл Америкадаги урушга қарши ташкилотлар фаолиятини кучайтиришга чақирди. У «Пиплз Дейли Уорлд» газетасида босилиб чиққан мурожаатномада Ер юзида воқеаларнинг ривожланиши ҳозирги тарихий даврни уруш ва тинчлик проблемалари жиҳатидан тенг даврга айлантирганини ва бу тинчликсевар жамоатчиликнинг фаол ҳаракат қилишини талаб этишини таъкидлади. Америка коммунистларининг раҳбари ядро синовлари тўхтатилиши учун оммавий кампанияни авж олдириб юборишга ҳамда Рейган маъмуриятини совет тинчлик ташаббусларига ижобий жавоб қайтаришга мажбур этиш учун унга тазйиқ ўтказишни кучайтиришга чақирди.

✦ МАНАГУА

Гаагада халқаро суднинг АҚШ зиммасига Никарагуага қарши жиноий тажовузкорликни тўхтатишни юклаган қарори Никарагуа халқининг катта сиёсий ғалабасидир, деди республика президенти Даниэль Ортега. У «Вос де Никарагуа» радиостанцияси саволларига қайтарган жавобида Америка конгресси вакиллар палатасининг Гаагада суд процесси тугашидан бир неча кун олдин сомосачи каллакесарларга ҳарбий ёрдамни кўпайтириш тўғрисида қабул қилган қарори Қўшма Штатларни амалда қонундан ташқари қилиб қўйди, деди. Никарагуаликлар адолатли иш учун курашмоқдалар. Халқаро ҳамжамият ана шу фактни тан олганлигининг ўзи ҳам Америка босқинчиларига қарши курашда халқимизга янги куч бағишлайди, деб таъкидлади Даниэль Ортега.

✦ РИМ

Италиянинг социалист Беттино Кракси бошчилигидаги коалицион ҳукумати истеъфо берди. Ҳукумат маҳаллий ҳокимият органларига маблағ ажратиш» ҳақидаги муҳим қонун лойиҳаси юзасидан парламентда овоз бериш чоғида мағлубиятга учраганлиги сабабли ана шундай қарор қабул қилинди. Парламентда ҳукмрон коалиция партияларининг ўзидан 64 депутат ҳукумат ишлаб чиққан қонун лойиҳасига қарши овоз берди. Аслида коалиция ҳозирги Италиянинг бирорта ҳам проблемасини ҳал этишга қодир бўлмаганлиги сабабли ҳукумат танглиги юз берди. Италия президенти Франческо Коссига истеъфо ҳақидаги масалани ҳал этишни сиёсий партиялар вакиллари билан маслаҳатлашувлар тугагунга қадар кечиктирди ва ҳукумат бошлиғини ҳамда ҳукуматнинг бошқа аъзоларини жорий ишларни бажариш учун ўз постларида туришни илтимос қилди.

✦ ПАРИЖ

Франция пойтахтида Европа космик агентлиги кенгашининг 74-сессияси тугади. Сессияда кўп марта фойдаланиладиган «Гермес» космик кемасини яратиш программасини амалга оширишга киришиш ҳақида қарор қабул қилинди. Мутахассисларнинг тахмин қилишларича, шу программа Ғарбий Европа мамлакатларига икки миллиард долларга тушади. Программа олти ўринли ихчам космик кема қуришни ва турли ёрдам системаларни ишлаб чиқишни кўзда тутади. Кемани биринчи марта атмосферада 1993 йилда синаб кўриш, синовлар бошлангандан кейин икки йил ўтгач, эса уни орбитага чиқариш мўлжалланмоқда.

(ТАСС).

ПИОНЕР ЕЗИ СОЗ ЎТМОҚДА

ТОҒЛАР БАҒРИДА

Беғубор болалик йиллари ўчмас хотираларга бой. Айниқса, авжи ёзда салобатли тоғлар бағридаги пионер лагерида ўтказилган дамлар ёдда узоқ сақланади. Янги орттирилган дўстлар, тенгқурлар билан мусобақа, баҳс ва мунозаралар, гулхан атрофида ўтган оқшомлар олам-олам таассурот беради.

Республикамиздаги барча пионер ва ўқувчилар оромгоҳлари шу кунларда бирам гавжумлашганки... Ирригация бўйича давлат махсус конструкторлик бюросининг «Конструктор» пионер лагери Чимён бағрида, Чорвоқ сув омборининг шундоққина бўйида жойлашган. Бу ерда ҳар сменада 500 га яқин ўғил-қиз дам олади.

Лагерда болаларнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун ҳамма шароит яратилган. Турли тўгараклар, спорт секциялари ишлаб турибди. Ўйин майдончаларидан эртадан кечгача ёш спортчилар аримайди. Лагерда қардош Украинадан келган болалар ҳам дам олмоқдалар.

Улар шанба ва якшанба кунлари Бўстонлиқнинг сўлим гўшаларига экскурсия ва саёҳатларга чиқадилар. Яқинда шундай саёҳат вақтида гул дасталаш юзасидан конкурс ўтказилди.

СУРАТДА: конкурс ғолиби, Киев шаҳридаги 106-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Ю. Любартни ўртоқлари табриклашмоқда.

Р. Альбеков фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН—ЧЕРНОБИЛГА

Биродарлар учун ҳашар

«Ҳашардан тушган маблағ — Чернобилга!» Зарбдор районидаги кўплаб корхона, ташкилот ва муассасаларнинг 300 дан ортиқ ишчи-хизматчилари шундай шиор билан «Андижон», «Ленин йўли», Йўлдош Қурбонов номли совхозларнинг пахта далаларига ҳашарга чиқдилар. Улар юзлаб гектар майдондаги ғўза ниҳолларини бегона ўтлардан тозалаб бериш билан бирга ҳашардан тушган маблағнинг ҳаммасини чернобилликларга жўнатишга қарор қилдилар.

Бундай ватанпарварлик ташаббусини областдаги бошқа меҳнат коллективлари ҳам қўллаб-қувватлашмоқда.

— Чернобиль атом электр станциясидаги авария оқибатларини тугатишга бутун мамлакат ёрдам қўлини чўзиб турган бир пайтда бизнинг қурувчилар ҳам қараб туришолмади, — дейди Жиззах шаҳридаги 27-қурилиш тресги бирлашган касаба союз комитетининг раиси В. Фитенко. — Улар 904-счёт орқали биродарлик ёрдами сифатида 12 минг сўм пул жўнатдилар.

Ҳ. НАБИРАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Мадад

Мен Қўқон шаҳридаги 15-маҳаллада яшайман, биринчи группа инвалидиман. Чернобиль атом электр станциясида юз берган воқеа барча совет кишилари қатори мени ҳам ларзага солди. Лекин совет кишилари, бизнинг совет турмуш тарзимиз ҳар қандай қийинчиликларни енгишга қодир. Мен ҳам бир ойлик нафақамни Чернобилга ёрдам фондига ўтказдим.

Ю. ҲАМЗАЕВ.

904-счётга

— Биз оиламиз. Оилада эса қувончу ранж бирга баҳам кўрилади...

Беруний номидаги Тошкент политехника институти ижтимоий фанлар кафедралари профессор-ўқитувчи ва студентлар ўртасида ўтказилган митингда ана шундай фикрлар баён этилди. Профессор ва ўқитувчилар коллективи ўзларининг икки кунлик иш ҳақларини ёрдам пули сифатида тўплашга қарор қилдилар. КПСС тарихи кафедрасининг катта ўқитувчиси Р. Умаров эса ойлик маошининг 25 процентини 904-ҳисобга ўтказмоқчи. Мазкур кафедранинг доценти Д. Суглоб ёрдам пули учун 100 сўм ажратди.

Х. ОМОНОВ.

Футболчилар ҳиссаси

Иккинчи лиганинг Ўзбекистон зонасида қатнашаётган Наманган областининг «Косонсойчи» ва «Автомобилист» командалари учрашувида ҳисоб очилмади. Командалар биттадан очко олишди. Косонсойдаги Юбилей спорт комплексида ўтказилган мазкур ўйин муносабати билан тушган маблағдан 1000 сўми 904-ҳисобга ўтказилди.

О. ХОНАЗАРОВ.

ТЕАТР—ТЎРТ ШАҲАР МЕҲМОНИ

30 июнь куни Татаристон давлат драма ва комедия театри Ўзбекистонда ўз гастролларини театрлаштирилган концерт билан тугаллади. Тошкент, Олмалиқ, Чирчиқ, Янгийўл саҳналарида томошабинлар гастроль даврида олтмишга яқин спектаклни кўрдилар.

С. Шокуровнинг «Софномус», Т. Миннуллиннинг «Биз —қишлоқ йигитлари», М. Сторожеванинг «Гуноҳкор аёл», татар драматургиясининг классик адиби Ш. Камолнинг «Хожи афанди уйланади» спектакллари зўр муваффақият билан намойиш қилинди.

(ЎзТАГ).

ИШЧИ ОШХОНАЛАРИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ХЎРАНДА РАҲМАТ ДЕСИН...

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ БОШҚАРМАСИ ДИҚҚАТИГА

ИККИ ХИЛ МАНЗАРА

Тошкент агрегат заводи пойтахтимиздаги йирик саноат корхоналаридан бири. Завод маъмурияти, партия, касаба союз ташкилотлари агрегатчиларнинг кўтаринки руҳда унумли меҳнат қилишлари, вақтида дам олишлари учун тегишли шароит яратиш ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар. Маданият саройи, стадион, кафетерий, маданий-маиший тармоқлар улар хизматида. Коллектив аъзолари бугун кечагидан, эртага бугунгидан унумли ишлаб, беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муваффақиятли адо этиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Корхона ошхонасида хўрандаларга хизмат қандай ташкил этилгани билан қизиқдик.

— Ошхонамиз 240 ўринга мўлжалланган, — деди марказий зал мудири Ф. Б. Грушевская. — Бу ерда 24 ўринли парҳез таомлар бурчаги ҳам мавжуд. Ишчи ва хизматчилар уч маҳал овқатланишади. Икки марта комплекс овқат тайёрлаймиз. Бундан ташқари витаминли стол ташкил этганмиз. Бу ерда янги сабзавотдан салатлар, ҳўл мевалар ва турли мева шарбатлари олдиндан тайёрлаб қўйилади. Ишчилар навбат кутиб қолмасликлари учун овқатланишнинг абонемент усули жорий этилган. Комплекс овқатлар учун абонементлар иш жойида сотилади. Натижада ҳар бир ишчи овқатланиши учун 10 — 12 минутгина вақт сарфлайди.

Пастда эса 80—100 ўринли миллий таомлар ошхонаси жойлашган. Кулинария магазини ишлаб турибди. Унда буюртмалар столи ҳам бор.

Соат 12.00. Ишчилар бирин-кетин шинамгина, озода, ёп-ёруғ залга кириб кела бошладилар. Улар арфаларга қўйилган подносдаги таомларни олиб, бафуржа овқатлана бошлашди. Ярим соатга етар-етмас зал бўшаб қолди.

— Умуман олганда овқатлар сифати ёмон эмас, — дейди 10-цех мастери Ш. Содиқов, — энг муҳими дам олишимизга ҳам вақт қолади.

Унинг сўзини 20-цехнинг ишчиси Д. Мусамедова давом эттирди:

— Овқатланиб бўлганимдан сўнг бўш вақтимни кўпинча кутубхонада ўтказаман. Чунки мен китоб шайдосиман. Йигитларимиз эса шахмат-шашка суришади.

Собир Раҳимов район умумий овқатланиш трестининг 7-корхонасига қарашли бу ошхона коллективи шаънига ишчилар айтган илиқ сўзлар асослидир.

Шу трестнинг 10-ошхонаси қарамоғидаги «Компрессор» заводи территориясидаги ишчилар ошхонасида бўлганимизда бутунлай бошқача манзарага дуч келдик. Танаффус бошланиши билан ишчилар завод дарвозасидан чиқиб, ошхонага қараб йўл олдилар. Ошхонанинг иккинчи қаватида одам тирбанд.

— Бугун ҳам вақтимиз навбатда туриб ўтар эканда, — деди ишчилардан бири ёнидаги шеригига.

— Ҳа, овқатланиб бўлгунимизча, танаффусимиз ҳам тугайди. Кассани иккита қилиб қўйишса бўлмасмикин?

Залнинг овқат тайёрланадиган хоналарини кўздан кечирамиз. Ҳамма нарса очиқ-сочиқ. На қозон-чўмичга қараб бўлади, на масаллиқ тайёрлайдиган столлар, оштахталарга... Ошхонада санитария қоидаларига бутунлай риоя этилмаслигини кўриб, афсусландик. Бунинг устига овқатларнинг сифати ҳам кўнгилдагидек эмас.

— Қачон қарасангиз, бир хил овқат тайёрлашади. Бугун котлет, эртага гуляш... Бир хил овқат еявериш одамнинг меъдасига тегар экан, — деди 3-цех токари П. К. Логинов.

— Бу ҳафта таомларга бироз маза кириб қолди. Илгарилари олган овқатимиз шундай қолиб кетарди. Ҳозир бу ерда бошлиқлар ҳам овқатланадиган бўлиб қолишди-да, — деди автокран ҳайдовчиси З. Содиқов.

Ошхона мудири Лидия Яковлевна Гринес билан учрашдик:

— Ҳозир миллий таомлар ошхонаси ишламаяпти. Шунинг учун ишчилар навбат кутиб қолишяпти, — дея баҳона қилди у. — Чунки ошхона ремонт бўляпти. Тўрт ойдан буён ремонт тугамаяпти. Озиқ-овқат чиқитларини топшириш планларини ҳар доим бажарамиз. Май ойида 3 тонна 200 килограмм ўрнига 3 тонна 400 килограмм чиқинди топширдик.

Тайёрланган овқатлар хўрандаларга манзур бўлмагач, бу соҳадаги планларни улар тўлдирмай, ким тўлдирсин?

Шаҳар халқ контроли комитети шу йил май ойида Собир Раҳимов район ошхоналар трестига қарашли ошхоналарни, шу жумладан «Компрессор» заводи ошхонасини текшириб, қатор камчиликларни аниқлаган ва бу ҳақда трест маъмуриятига маълум қилган эди. Трест маъмуриятининг 28 майда чиқарган 63-рақамли буйруғи билан ошпаз-бригадир А. Қозоқбоевга кундузги менюга риоя қилмагани, тайёрланаётган овқатларнинг сифатсизлиги учун қаттиқ виговор, ошхона мудири Л. Я. Гринесга эса қарамоғидаги корхоналар иши устидан тегишли назорат ўрнатмаганлиги ва улар сабзавот, мева шарбатлари билан таъминланмагани учун виговор эълон қилинган эди. Лекин шунга қарамасдан бу ерда аҳвол ҳамон ўзгармаганлиги кишини ажаблантиради.

Умуман, шу трестга қарашли бошқа саноат корхоналаридаги ошхоналарни ҳам ошкўклар ва сабзавот билан таъминлаш яхши йўлга қўйилмаган. Ошхоналарда помидор, янги сабзи, картошка, гулкарам, лавлаги йўқ. Ваҳолонки, бундай маҳсулотлар сабзавот дўконлари пештахталарига чиқарилганига анча вақт бўлди. 7-ошхонага қарашли 1-автокорхонанинг ошхонаси (ошпаз-бригадир Т. Отабеков, ошхона мудири Б. Ғуломов), 6-ошхонага қарашли ёғоч ишлаш комбинати ошхонаси (ошхона мудири М. Парпиев, ошпаз-бригадир. А. Умаров). Тошкент мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси ошхонасида (ошпаз-бригадир А. Ибрагимов) ҳам мева шарбатлари йўқ. Бу ошхоналарга келтирилаётган ошкўклар ва бодрингларнинг сифати ёмон, сабзавотдан тайёрланаётган таом ва салатлар ишчилар талабини тўла қондирмаяпти.

ТЕКИН ОВҚАТНИ ЕЙИШМАЙДИ...

Чарм-галантерея буюмлари ва спорт товарлари бирлашмаси пойтахтимиздаги халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган йирик корхоналардан бири. Коллектив аъзолари партия XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди қарорларини бажариш учун зўр ғайрат билан ишга киришдилар. Вақтдан ўзиб ишлаётганлар сафи ортиб бормоқда.

Меҳнаткашларнинг истеъмол товарларига бўлган талабини тўлароқ қондириш учун зарбдорчасига меҳнат қилаётган ишчиларга тегишли шароит яратилганми?!

Тўғри, корхонада ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш учун қатор ишлар амалга оширилган. Деярли ҳар бир цехда дам олиш бурчаклари ташкил этилган. Цехларда ҳавонинг мўътадиллигини сақлаб туриш учун фавворалар ўрнатилган. Сабзавот магазини ишлаб турибди. 345 ўринли икки қаватли ошхона мавжуд.

Биз ошхона буфетидамиз. Бу ерда ўнга яқин қиз тамадди қилишарди. Кимдир уйидан олиб келган овқатини баҳам кўрмоқда. Кимдир буфетдан харид қилган нарсасини тановул қиляпти. Овқатларнинг сифати билан қизиқдик:

— Маза-бемаза овқат қилишади. Кўпинча сомса ва беляшиларнинг гўшти ҳидланган бўлади. Баъзан олган нарсамизни шу ерда қолдириб кетамиз, — деди 3-цех ишчиси Х. Бектемирова.

— 5—6 кун олдин шу ерда котлет егандик, роса аҳволимизни танг қилди. Сут, қатиқ келтирилмайди. Гоҳо фақат булочкага кунимиз қолади, — дейишди шу цех ишчилари.

Миллий таомлар залига кирдик.

— Балиқни нега емадинглар, — дея юзланди ошхона мудири овқатлари тарелкада қимирламай турган ишчиларга.

— Суюқ ошга бугун ҳам ўрдак гўшти солишибди. Сувда маза бор-у, унда маза йўқ. Балиқнинг манависи номакоб. Бунисига эса умуман туз солинмаган, — деди 4-цех мастери Р. Толипов.

АХО ишчилари ҳам дилларида борини тўкиб солишди:

— Олдин лағмон юзига редиска солишарди, энди карам билан тўлдиришяпти. Столлар вақтида тозаланмайди, стаканлар яхши ювилмайди. Уларни ўзимиз ювиб, ўзимиз тозалаймиз. Бунинг устига навбат кутиб вақтимиз ўтади. Дам олишга имконият йўқ. Иккинчи сменада эса овқатларнинг сифати бундан ҳам баттар бўлади.

Бу таъналар ошхона мудири Т. Убайдуллаевга чумоли чаққанчалик таъсир этмади шекилли зўр бериб: «Мурод Саидов бош ошпаз бўлгандан кейин овқатлар сифати яхшиланди, илгари 110 сўм атрофида савдо қилинарди, ҳозир 350 сўм атрофида савдо қиляпмиз. Қиладиган ишларимиз кўп. Ишимизни бугунги талаблар даражасида қайта қуришимиз керак, техник ходимлар етишмаяпти» деб узуқ-юлуқ гапларни қалаштириб ташлади. Ишчиларимизга уч маҳал овқат ташкил қилганмиз, деб давом этди у. Эрталабки нонушта текин, одамлар шу текин овқатни ҳам ейишмайди, — дея қайта-қайта таъкидлади у.

Октябрь район ошхоналар трестининг 6-ошхонасига қарашли бу ошхона иши бирлашма касаба союз комитети мажлисида ҳам бир неча бор муҳокама қилинди. Лекин ошхона бошлиқларининг беларволиклари туфайли ишчиларнинг ҳақли талаби қондирилмаётир.

Бирлашма маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти ташаббуси билан ишчилар бўш вақтларида кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун «Ветерок» кафеси ташкил этилган эди. 9 майда тантанали равишда очилган бу кафе ҳам бир икки кун ишчи ва хизматчиларга хизмат кўрсатди-да, шу билан ўз «фаолиятини» тўхтатди. Октябрь район ошхоналар трести бирлашма коллективининг бу ташаббусини қўллаб-қувватламади. Бирлашма маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти трестга кафе ишини йўлга қўйиш, бу ерда чанқоқбосди ичимликлар, мева шарбатлари, мороженое билан савдо қилишни илтимос қилиб, хат йўллади. Лекин бу хат ҳамон оқибатсиз ётибди.

Ҳозирги кунда ўлкамизда авжи пишиқчилик. Кун бўйи дастгоҳлар ёнида, завод цехларида меҳнат қилаётган ишчиларни ёз неъматларидан баҳраманд бўлишлари учун тегишли чора-тадбирлар кўриляптими? Шаҳримиздаги ошхоналарни улгуржи чакана савдо идораси мева ва сабзавот билан таъминлайди. Умуман умумий овқатланиш корхоналарига сабзавот ва мевалар эрталаб келтирилиши керак. Лекин бу савдо ташкилоти биринчи навбатда ўз магазинларини маҳсулот билан таъминлайди. Умумий овқатланиш корхоналари машинаси эса навбат кутиб уларнинг эшигида беҳуда вақт ўтказади. Натижада ошхоналарга вақтида сабзавот, ҳўл мева етиб келмаяпти. Магазинларни таъминлаб бўлганларидан кейингина уринган, сифатсиз маҳсулотларни ошхоналарга беришади. Бу, албатта, овқат сифатига, унинг ассортиментига таъсир қилмай қолмайди. Шунинг учун **шаҳар ошхоналарини янги сабзавот, мевалар билан таъминлашни тўғри йўлга қўйиш, бундай маҳсулотларни бевосита даладан ошхонага келтиришни ташкил этиш лозим.** Далалардан тўғри магазинга келтириш мумкин бўлган маҳсулотларни, наҳотки даладан ошхонага келтиришнинг иложи бўлмаса? Мана, ҳозир аксарият улгуржи савдо базасига борсангиз ошкўклар сарғайиб, турли сабзавот маҳсулотлари чириб ётганининг гувоҳи бўласиз.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, «Ташплодоовощторг»нинг улгуржи чакана савдо идоралари раҳбарлари ишчи ошхоналарини сабзавот, ҳўл мева, ошкўклар билан таъминлаб туришни иккинчи даражали иш деб ҳисобламасдан, бу хусусда жиддий чоралари кўришлари даркор.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида таъкидланганидек, совет кишиларининг кайфияти ва пировард натижада улар меҳнатининг самарадорлиги магазин ва ошхоналар... қандай ишлашига боғлиқдир. Шундай экан, олдимизда турган улуғвор вазифаларни бажариш, инсон омилини активлаштириш, иш сифатини ошириш учун меҳнат шароитлари ва маиший хизматни яхшилаш, ишчиларнинг иш жойларида овқатланишга бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондириш, тайёрланаётган овқатлар сифатини яхшилаш умумий овқатланиш корхоналари ходимлари ва таъминотчилар олдида турган муҳим вазифадир.

М. МИРЗАМУҲАМЕДОВА,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Э. ЙЎЛДОШЕВ,
Тошкент шаҳар халқ контроли комитети жамоатчи инспектори.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

ҚУЙИДАГИ ТОВАРЛАРНИ ЮБОРИШДА ПОЧТА ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Номенклатура номери	Товарнинг номи	Баҳоси (сўм ва тийин ҳисобида)
	Фотоаппаратлар:	
79100383	«Зенит-ЕТ»	100-00
79100035	«Зенит-Е»	90-00
79100354	«Зенит-ТТЛ»	230-00
79100124	«Смена-Символ»	20-00
79100070	«Любитель-166В»	26-00
79400091	«СЭФ-ЗМ», Фотоаппарат ёритгичи	15-60
79500065	«Юность» фотоувеличители	15-50
79700025	Фотоплёнка ФЭД 65	0-45
	ҚУЙИДАГИ КАТТАЛИКДАГИ БАРИТОВАН АСОСДАГИ РАНГЛИ ФОТО ҚОҒОЗЛАР:	
79700462	9x12 ф 4 кон	1-05
79700580	9x12 ф 9 кон	2-65
79700367	24x30 ф 4 кон	10-50
79700373	30x40 ф 4 кон	17-40
79700456	18x24 ф 4 кон	6-20
79700479	18x24 ф 9 кон	10-65
79400085	Фотоэкспонометр «Ю-101» Ленинград»	20-00
79800028	350 мл, даги нейтраль фиксаж	0-14
79800069	Универсаль проявитель	0-15
79500160	Объектив «Индустар»-96 у»	9-00
79500214	Электроглянцеватель ЭФГ-9 20x30	12-00
79500036	Тиниқлаштирилган оптикали ва ўнг БПЦ-5 8x30 окулярни фокуслаш учун қўшимча қурилмаси бўлган саккиз карра катталаштириб берувчи дала дурбини	70-00

Илова: Буюртмалар навбат билан 45 кун ичида бажарилади. Мазкур рўйхатда кўрсатилган товарларга берилган барча буюртмалар унинг базада мавжудлигига қараб қабул қилинади. Буюртмалар посилкалар ва бандероллар тарзида уларни жўнатиш учун устама ҳақ олиш йўли билан бажариб берилади. Хизмат ҳақи товар қабул қилиб олинаётганда тўланади.

Радиоҳаваскорлар ҳам харидорларнинг сўровига кўра бепул юбориладиган каталог-радио деталларига буюртмалар беришлари мумкин.

Буюртмаларнинг бажарилишини тезлаштиш мақсадида товарнинг номенклатура номерини, номини ва миқдорини аниқ кўрсатишни маслаҳат берамиз.

Буюртма хатларни қуйидаги адресга жўнатинг: 121471, Москва шаҳри, Рябиновая кўчаси, 45-уй, буюртмалар бўлими.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БОШҚАРМАСИНИНГ

37-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986-1987 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти метро қурилиши учун мутахассислар тайёрлайди: қўлда пайвандлаш бўйича электр пайвандчи, электр-газ пайвандчи, бўёқчи-сувоқчи, дурадгор, пардозловчи, плитка ётқизувчи-сувоқчи, контроль-ўлчов асбоблари ва саноат ускуналари бўйича электрослесарь, автомобиллар ремонти бўйича слесарь, автомобиль йўли техникаси ремонти бўйича слесарь. **Ўқиш муддати —8 синф ҳажмида маълумотлилар учун 3 йил;**

бўёқчи-сувоқчи, пардозловчи-плитка ётқизувчи, қўлда пайвандлаш бўйича электр пайвандчи. **Ўқиш муддати ўрта маълумотлилар учун 1 йил;**

ТОКАРЬ. Ўқиш муддати ўрта маълумотлилар учун 6 ой.

Билим юртига 8-10-синф ҳажмида маълумотли йигит-қизлар қабул қилинади.

8-синфни битириб ўқишга кирганлар тўлиқ давлат таъминотида бўладилар (дам олиш кунлари кийиладиган кийимлар ва иш кийимлари, ҳар куни уч маҳал овқат билан таъминланадилар). Ўқишни битирганлар эгаллаган ихтисоси бўйича берилган разряд ёзиб кўрсатилган ва ўрта маълумот ҳақида диплом оладилар.

Ўрта маълумот билан ўқишга кирганларга ҳар ойда 80 сўмдан 94 сўмгача стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчилар ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ

Билим юртини битирганлар темир йўл транспорти ходимлари учун белгиланган ҳамма имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганларга ўз ихтисоси бўйича олий ўқув юртига кириб ўқиш учун йўлланма берилади.

Билим юрти яхши жиҳозланган кабинетлар, ишлаб чиқариш устахоналари, спорт зали, ётоқхонага эга. Спорт секциялари ва турли хил тўгараклар ишлайди.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, мактабдан характеристика, 286-формадаги медицина справкаси, турар жойидан справка, 3-4 см ҳажмидаги 6 дона фотосурат, ариза.

Мурожаат учун адрес: 700156, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Д-20 квартали, 35-уй (50, 78, 94-автобуслар, 6, 11, 19-троллейбусларнинг «20-квартал» бекати).

Об-ҳаво

Июль ойида

Июль ойида ўртача ойлик ҳарорат июнь ойидагига нисбатан 2—2,5 даража юқори бўлади. Ўзбекистоннинг кўпчилик жойларида 25—30 даража, жанубдаги областларда 32 даража иссиқ бўлади.

Синоптикларнинг хабар беришича, бу йилнинг июль ойида ҳарорат одатдагидан 1—3 даража юқори бўлади. Фарғона водийси ва Сурхондарё областидагина одатдаги даражага яқинроқ бўлади.

Июль ойининг бошланиши жуда иссиқ бўлади. Кечаси 20—25, кундузи 37—42, жанубда кечаси 22—27, кундузи 38—43, чўл зонасида кечаси 25—30, кундузи 39—44 даража иссиқ бўлади. Шундан кейин ҳарорат бир қадар пасаяди. Кечаси 18—23, кундузи 33—38, жанубда ва чўл зонасида кечаси 21—26, кундузи 35—40 даража иссиқ бўлади. Лекин ҳароратнинг пасайиши узоқ давом этмайди. Шундан кейинги кунларда кечаси 18—23, кундузи 36—39, Фарғона водийсида кечаси 17—22, кундузи 34—37, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида кечаси 20—25, кундузи 36—41, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм области ва чўл зонасида кечаси 25—30, кундузи 38—43 даража иссиқ бўлади.

Ойнинг учинчи ўн кунлигида ҳарорат ниҳоятда кўтарилади. Кечаси 23—28, кундузи 40—44, чўл зонасида кечаси 28—32, кундузи 43—48 даража иссиқ бўлади. Бундай жазирама икки-тўрт кун давом этади.

Июль йилнинг об-ҳаво ниҳоятда қуруқ келадиган ойидир. Ўртача ойлик ёғингарчилик одатда 1—9 миллиметрни, тоғлик районларда 8—15 миллиметрни ташкил этади, жанубда эса ёғингарчилик умуман бўлмайди. Бу йил ҳам ёғингарчилик одатдагидан камроқ бўлади. Уст Юртда ва Фарғона областидагина айрим жойларда ёғингарчилик нормадагидан кўпроқ бўлади. Ойнинг биринчи ва тўртинчи беш кунлигида, асосан тоғлик районларда, Уст Юртда эса ойнинг учинчи декадасида бир оз ёғингарчилик бўлиши мумкин.

(ЎзТАГ).

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети план-молия бошқармасининг бошлиғи Ғ. Жабборовга синглиси

Меҳри ЖАББОРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректорати, партия комитети ва жамоат ташкилотлари инженерлик-иқтисод факультети декани, сиёсий иқтисод кафедраси доценти Ю. К. Йўлдошевга турмуш ўртоғи

Закия Мирзагитовна МАЛИКОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси коллективи катта илмий муҳаррир М. И. Абдураҳмоновага онаси

Шапоат АБДУРАҲМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўрта Осиё медицина педиатрия институти ректорати, партия, касаба союз комитети нормал анатомия кафедрасининг мудири А. А. Абдукаримовга онаси

Саломат АСҚАРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тингланг, томоша қилинг — 2 ИЮЛЬ, ЧОРШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА—I. 9.00 «Время» 9.45 — Ҳужжатли фильм. 10.15 — «И. И. Обломов ҳаётидан бир неча кун» Бадиий фильм 1 ва 2-қисмлар. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 15.35 — Концерт. 16.05 — «Номаълум солдат» Бадиий фильм, 1-серия. 17.15 — Концерт. 17.30 — Концерт залида — ўқувчилар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 —VIII Халқаро конкурс кундалиги. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.05 — Концерт. 20.30 — ГФР телевидениесининг программаси. 21.30 — «Время» 22.05 — Театр шарҳи. 23.25 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА—II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Концерт. 10.00— «Ҳаракат хавфсизлиги учун». 10.30 — Ёш томошабин театри. 11.35 — Мактаб ислоҳоти: икки йил ўтгач. 12.05 — Ҳужжатли фильм. 12.25 — «Қизил погонлар» Бадиий фильм, 2-серия. 13.30 —Немис тили. 14.00 — «Здоровье». 14.45 — Мультфильмлар. 15.15 — «Музикали киоск». 15.45— Тарих саҳифалари. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 19.30 — VIII Халқаро конкурсда. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — VIII Халқаро конкурсда. 21.30 — «Время». 22.05 — «Монмартр томлари остида». Бадиий фильм, 1-серия.

ТОШКЕНТ—I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — Телефильм. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ижод ва изланиш». 8.15 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Абитуриент — 86» 18.45 — Мультфильм. 18.55 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга». 20.20 Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 «Время». 22.05 — Музикали программа. 23.05 — Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ—II. 9.00 — 16.30 — Москва-II. 18.10 — «Пионер телетайпи». 18.20 — «Унутилмас сатрлар». 18.50 — Биология. 19.30 — Ритмик гимнастика. 19.50 — Иншо қандай ёзилади. 20.30 — Телефильм. 21.00 — Илмий изланиш эстафетаси. 21.30 Москва-II.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Бизга мактуб йўллабсиз». 9.30 — «Мактаб, оила, тарбия». 10.15 — В. И. Ленин. «Империализм — капитализмнинг юқори босқичи» асарининг 70 йиллигига 10.40 — «Қармоқ». 11.15 «Юность». 12.10 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Юлдузча». 18.15 — Увертюралар 18.30 — «Ўзбекистон бинокори». 19.25 — Р. Собирова куйлайди. 19.40 — «Миллионлар ленинча университети». 20.50 — «Барҳаёт шеърият». 21.10 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — Халқ қўшиқлари. 23.30 Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.